

Szerkesztőség:
Arad, Arad-palota.
Kiadóhivatal:
Nyomda Vállalat
Degele Ferdinand 4/22
Hírfőherceg-ut.)
Kiadásnap: Kézíró, Arad.
Telefonszám:
Kiadóhivatal
151.
Kiadásnaponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

FOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

Értelmények az Újévben.

Értelmendő eljövételét hirdeti a végtelen hangú homokórája. Új értelmendőre forog a világ. Az Ember, s itt elsősorban magáról az ország népéről legyen szó. — Nagyon könnyű szívvel vesz bucsút az elmúlt évről. Az bizony nagyon sok bánatot, sok szomorúságot rakott meggörnyedt vállára, s valahogy bizakodó lélekkel, örömmel a jövőre kész szívvel lépünk rá az új évszázad küszöbére. És mégis — ha egy pillanatra megállít a bizonytalan kérdés: mit hoz a jövő, milyen lesz az új értelmendő? Ugyan, hogy jobbnak kell lennie az elmúlt évről, hogy jobbnak, szebbnek, eredményesebbnek, hogy a jövőhöz száll az Égek Urához:

Legyen ez az 1927-ik újév a megbékélés, a megállapodás, a fejlődés értelmendője. Legyen a nemzetek között, de ez a béke nem csak a papíros-szerződéseken nyugszik, hanem az emberszeretet szilárd gránitján és mint félelmetes, elrettentő képében előttünk az öt éves világháború rémületével, amely embervérrel festette vörösre az egész földet. Legyen ez az év a megértés értelmendője a különböző felekezettek, népek és nemzetek között. Más és más módon, egy-egy elütő formák között ugyan, de valamennyien egy Istent hiszünk, egy Istent imádjunk, lehet Istennek tetsző dolog, hogy a vallását, népiségét, nemzetiségét hirdessék egymást a különböző felekezettek és nemzetek tagjai. Ne arra pazaroljuk energiánkat, hogy embertársaink között a harag, gyűlölet pusztító tüzeit szitánunk egyesítsük erőnket az emberiség Isten dicsőségére.

Általános lelki megnyugvás tud csak a rossz légkört teremteni, amelyben az állampolgárok szerveződése, a hibák helyrehozása, a munkák megkezdése és a produktivitás gyümölcsözővé válik. A mi szűkebb körünkben nagy átalakításokat, a fejlődési folyamatok gyorsulását várjuk az új értelmendőben. Várjuk elsősorban az állam gazdasági életének gyökeres restaurációját és különösen a gazdasági életünk stabilizálását. A valuta labilitás elvitelmentlen gazdasági helyzetet teremtett: a gazdasági életünk nem tud kalkulálni, a vállalkozók nem mernek akciót kezdeni, az exportőr nem képes exportálni, az importőr árut behozni, a gazdaság az amikor a magot elveti, nem tudja, hogy mennyit fog érni a termés aratáskor. Mindenhol csak a lej megszilárdítása segíthet, a gazdaság stabil bázisokon nyugodjék az ország gazdasági élete.

Várjuk, hogy az új értelmendőben orvosolják vasutaink súlyos bajait. Mert beteg vasutak beteg az a fontos állami szervünk. Először a horribilis tarifától, a vasutak felújítása hiányos és megrongálódott, vagonok alig vannak és a rendelkezésre álló kocsikhoz is csak nagy túlekedések, óriási erőfeszítések árán jut néhány szerencsés kiválasztott. A többiek sokszor hetekig várhatnak. A vasutakat el tudják szállítani. Nem utolsó sorban a gazdasági életünknek a magas árak, amelyet még tetéz az a körülmény, hogy hiányoznak a kereskedelmi szerződések, a vállalkozók közötti levő államokkal. A rettentő vá-

mosok, a szállítási nehézségek, valamint a külfölddel való kereskedelmi szerződések hiánya miatt nem tudjuk behozni azokat az árut, amelyekre szükségünk van és nem tudjuk kiszállítani azt a nagy és sok értéket, amelyből feleslegeink vannak.

Az új értelmendőtől várjuk az építkezések megindulását is. Már évek óta heves harcok dúlnak a lakásfronton, de még nem vetődött fel az egyetlen egészséges megoldás: építkezni. A külföldi példák közül a bécsi módszer kínálkozik kivételre, ahol bölcs szociális törvények alapján ezrelék épülnek új lakások és lázasan folynak az állami, községi építkezések. A romániai lakáskérdésnek is ez az egyetlen megoldási módja. Ha ez megtörténik, nem lesz szükség megszorító rendelkezésekre, rekvirációkra, lakbértörvényre és béke lesz végre a hangos lakásfronton is. Nyugalmat kell teremteni a főiskolákon és minden eszközzel odahatni, hogy az ifjúságot kiragadják a politikai és felekezeti gyűlölködés eszmeköréből.

Eleven, lüktető nagyváros lesz Arad.

Az új értelmendőben Aradváros vezetősége nagyszabású alkotó munkába fog. — A közlekedés, piac, víz, gáz, a vár, ezek a fejlődésre áhító város problémái.

(Arad, december 31.) Az értelmendő végére értünk, a régi számításokat lezárjuk és felgyulladt reménnyel várjuk az elkövetkező új értelmendőt, amelynek sok mindent kell valóra váltania, ami ebben az évben nem teljesedett be. Arad város vezetőségénél is sok szép terv várja azt az időt, amikor testet öltve ismét visszaállítja ezt a várost arra a nivóra, amin valaha volt: Arad virágzó, élénk nagyváros legyen. Mindenki érzi, mindenki tudja, legjobban éppen az illetékes városi faktorok, hogy Arad valahogyan elmaradt a nagy versenyben, az egykori favoritból — hogy lövésznyíl-kifejezéssel éljünk — szinte utolsó lett. Miért és hogyan, kár kutatni, hiszen ezzel még nem vittük egyetlen lépéssel előre a várost, az 1927. küszöbén inkább a jövő horizontját vizsgáljuk: Mit fog hozni Aradnak az új értelmendő...

Az 1927. horoszkóp dolgában Angel István dr.-ral beszélünk, aki értelmendők hosszú során kifejtett munkájával szinte egybeforrt a várossal és aki — akárhogy dönt az elkövetkező polgármesteri kinevezés — multjánál fogva talán legilletékesebb arra, hogy leszögezze, mit kell és mit lehet Arad város javára tenni, hogy újból lüktető, virágzó nagyvárossá legyen. A polgármesteri hivatal irásztalánál találjuk, akták tömkelegébe temetkezve Angel István dr.-t, aki előveszi feljegyzéseit és sorra elmondja, mi a teendője Arad város vezetőségének az elkövetkező 1927-ben. És szavai nyomán szinte látjuk már a varázsvesszővel érintett, álmos, elmaradt város ujravirágzását...

Közlekedés, piac.

— Menjünk széken sorjában — kezdi meg Angel dr. — Ne szöjjünk álmokat, hanem realisan vegyük azokat a dolgokat, amiket meg kell csinálni és amiket meg lehet csinálni. Elsősorban a legégetőbb a közlekedés kérdése, amelynek megoldása nem fog sokáig várni magára. Az én véleményem szerint Arad város

ből. A tanulmányosság ne gummitokkal fejeződjön, hanem a tudás vértetével szolgáljon fel magát az élet küzdelmeire.

Az 1927-es új értelmendő oldja meg véglegesen a kisebbségi problémát. Ne legyenek első és másodrendű polgárai ennek az államnak a jogokban, mint ahogy nincsenek nemzetiségi különbségek a köteleességekben, a közterhek viselésében sem. Román, magyar, német egyformán az ország boldogulása érdekében dolgoznak és a kisebbségeknek ez őszinte, becsületos törekvését a kormányzatnak honorálni kell. A béke, a megértés, az együttműködés szellemében teremtse a kormány olyan állapotokat, hogy ebben a szép és gazdag országban mindenki jól érezhesse magát. Mert megdönthetetlenül erős, virágzó és boldog csak az az ország lehet, amelynek nincsenek elégedetlen polgárai.

Románia igazi Megváltója lesz az az ember, aki ezeket az óhajokat, kívánságokat élő, ragyogó, virágzó valósággá testesíti meg.

utjai pedesztálálva vannak az autbuszközlekedésre, amely különben más szempontoknál fogva is igen előnyös. A körülöttünk levő közutakkal is összeköt az autbuszjárat, ami a város élelmiszer-ellátását nagyban elősegíti. Hogy városi vagy magántulajdon, mind egy. Ez már részletkérdés. A központból sugár alakban induljanak a vonalak a külvárosok felé, azonkívül egy körforgalmi vonal, amely a külvárosokat köti össze egymással. Előre kell látni azt is, hogy a volt báró Sennyey-féle kiszájtított terület rövidesen kiépül és virágzó városrész alakul. Ez a végleges megoldás.

Igen fontos a piac-kérdés is. Nem méltó hozzánk a mostani piac, mert egészségügyi szempontból elítélendő, hogy a város lakossága a piszkos földön, vagy még piszkosabb kenderkőn felhalmozott élelmiszereket kénytelen vásárolni. Szinte önmagától is előtérbe kerül a vásárcsarnok kérdése. Négy vásárcsarnok kell: a régi lovardában, a Mihai Viteazul (Ferenc)-téren, a Cetatei vechi (Óvár)-téren és egy a Mossóczy-telepen. Az Óvár-téren arra is gondolni kell, hogy a várban is virágzó városrész fog alakulni, mire különben később külön rátérek. Ez a beosztás nem akar mellőzése lenni a többi városrészeknek, hiszen a többi résznek kertés házai vannak és a lakosság a saját kertjében és udvarán termeli azt, amit a város többi lakóinak a piacon kell megvenniük. Ezzel a megoldással azután megszűnik az évtizedes harc a piac körül.

Jó víz, olcsó világítás.

A harmadik kérdés a víz. A belvárosnak már van vízvezetéke, azonban sok városrészben még elegendő számú közut sincsen és kilométereket kell gyalogolniuk az embereknek, a mindennapi vízszükségletük biztosítására. Ezért a Pernyáiban, ahol van vízvezetési hálózat, újabb közutakat állítunk fel, ugyanígy Sarkodon is és Gáiban, viszont Ségáiban és a Mossóczy-telepen ártézi kutakat állí-

tünk fel, míg az egész várost be nem hálózhatjuk vízvezeték csőhálózattal, ami ma sok pénzbe kerül és kivihetetlen.

A világítás kérdésében is gyökeres megoldást kell keresni, mert — mint azt biztosan tudom — a villanygyár aligha lesz képes a kibővített várost villannyal ellátni. A jelenlegi gázgyár pedig nagy defcittel dolgozik. Új csöveket kellene most lefektetni, ami vagy 30 millióba kerül és a gázgyár jövedelme még a kamatok fedezésére sem volna elég. Marad tehát az a megoldás, amit én már esztendőnk óta hangoztatok: a földgáz. Egy romániai társasággal már megegyezés jött létre próbafúrás eszközésére, ami körülbelül négy millióba kerül. Ennek felét fedezné a város. De érdemes belefektetni, a Böck-féle térkép egész határozottan megjelöli, hogy Aradon van földgáz és a kutatás sikere esetén 40—50 banya kerül a földgáz köbmétere. Ezzel azután tényleg ipari centrummá lehet Aradot tenni és olcsóvá tenni a magánházak fűtését és világítását.

Új élet kél a várbán.

Miután most elvették tőlünk a közterületek nagyrészét, új területet keresünk. Ez nem lehet más, mint a vár. Érintkezésbe fogunk lépni a hadügyminiszteriummal, hogy adja nekünk a vár területét építkezési célokra. Mi ezzel szemben egy minden tekintetben megfelelő kaszárnyát építünk a katonaság részére. Ha ez sikerül, amihez nem fér kétség, megkezdődhetnek a munkálatok arra, hogy a Maros nagy görbületét eltüntessük és kényszerítsük arra, hogy egyenes irányban haladjon. És akkor ott van a legszebb terep, amit csak kívánhatunk magunknak.

Két és fél millió dollár.

— Utóljára hagytam a legfontosabbat, ami nélkül álom marad mindez: a külföldi kölcsönt. Egészen természetes az, hogy ezekkel az óriási összegekkel nem terhelhetjük meg az amúgy is túlterhelt polgárságot, hanem kölcsön útján tesszük ezeket lehetővé. Több ajánlat fekszik

már asztalomon, többek között egy angol cégé, amelyben pénzt és anyagokat ajánl kölcsönként. Az előirányzott munkálatok elvégzésére a számításom szerint körülbelül két és félmillió dollár szükséges és annyi ajánlatunk van máris, hogy bizonyosra veszem azt, hogy előnyös feltételek mellett kaphatunk kölcsönt, amihez különben a miniszterium már előre beleegyezését adta. Ha pedig mindez valóra válik, elmondhatjuk, hogy dolgoztunk valamit Arad érdekében...

Angel István dr. ezzel befejezte perspektívájának vázolatát és káprázomel ültünk a polgármesteri hivatal fotó istenem, ha mindez beválik... Ha mindez illik, akkor eklatánsan bizonyítottuk. Arad nemcsak az álom és a szép terve rosa, nemcsak az utópia hazája, hanem moly produktív munkával halad előre a korral. És valahogyan felszikkrik benni remény... hátha... és pezsdülő vérell az új esztendőnek elébe... (m. r.)

Ausztria új császára.

Sieghart Rudolf, az egykori parlamenti gyorsíró. — Bánáti fiúból osztrák köztársaság nagyhatalmu diktátora.

Az összeomlás után Ausztria hivatalosan ugyan köztársasággá alakult át és még ma is köztársaságként szerepel a köztudatban, tényleg azonban már évek óta egy hatalmas császár uralodik az országon: Sieghart Rudolf dr. a bánáti Singer-család nagy karriert befutott sarja. Sieghart, mint kishíry miniszteriumi tisztviselő és parlamenti gyorsíró kezdte el működését Bécsben, rövid néhány esztendő alatt azonban már néhai I. Ferenc József bizalmasa és pénzügyi tanácsadója lett. Az őreg császár előbb pénzügyminiszterévé nevezte ki, majd beküldötte az urak házába és végül megtette a Bodenkreditanstalt kormányzójává. Ferenc József élete alkonyán Sieghart volt a császárság egyik leghatalmasabb embere, de IV-ik Károly alatt mennie kellett.

Ferenc József egykori bizalmasa az összeomlás után azonban Renner dr. szocialista kancellár segítségével visszatért a Bodenkreditanstalt elnöki székébe és az azóta eltelt években olyan hatalomra tett szert Ausztriában, amellyel talán egyetlen más bankvezér sem dicsekedhet a többi európai államokban. Sieghartnak sikerült a Bodenkreditanstaltba belevonni Nyugat-Európa legerősebb bankjait s két év előtt a newyorki Morgan-ház is érdekeltiséget vállalt Sieghart bankjánál. Sieghart

ma már a következő pénzcsoportokat reprezentálja Ausztriában: Amerikából a Morgan-ház, Londonból a Schröder-céget, Hollandból az amsterdami bankot és a Lippmann, senthal & Co. céget, Zürichből a Schweizer Bankgesellschaftot és Belgiumból a Société Générale csoportot. Az utódállamokban viszont a kezű bankokat uralja: Csehszlovákiában a Zivnostenska bankot, Lengyelországban a Bank Malapolskit, Jugoszláviában a horvát-szlavon jelzálogbankot és a bosnyák bankot, végül Bulgáriában a Banque Generale de garie.

Sieghart azonban nemcsak az osztrák állam felett uralkodik, de a cseh kormány kezében tartja. Egy időben Benes szlovák német propaganda-lapot adott ki Bécsben és szolgálata ellenében a csehszlovák kormánytól rengeteg kedvezményt és koncessziót ki-pott. A sajtó egyébként is fontos instrumentum Sieghartnak. Ő az elnöke Bécs legnagyobb lap-koncernjének s Ausztria legjelentősebb papirgyárának a Steyrermühlnek, amelyet következő napilapokat adja ki: a Neue Wiener Tagblattot, a Neues Wiener Abendblattot, a Sporttagblattot, a Volkszeitungot és a nagyobb példányszámban megjelenő osztrák napilapot a Kleine Volkszeitungot.

T A R C A.

S A P P H O.

Az Aradi Közlöny számára írta: Gróf Uchtritz-Imadé Emilné sz. Bánhidy Stefánia bárónő.

Fekete hullámok verdesték a partot, leborult a földre a természet fekete és mégis láthatatlan leple, ránehezedett az élettelen nyugalom az élőlények életmécésére — pihentek, aludtak. Csupán az ember lépett ki a természet rajzolta háttérből — a belőle lopott tűzből fáklyát gyújtott és megzavarta az éj csöndjét. Lebotgta a fáklyák, hajlékony testű fehér kínótos leánykák kezeiben, néha tüzki gyót, majd kört alkottak, néha oszlopcsarnokos épület lett belőlük, azután hirtelen chaotikus összevisszaságban megsemmisült minden... Nem kísérte táncukat zene, csak a költő zengő szavai küldött csodás üzenetet az éj csöndjének. Ébreszgette az éjszakát. Párkált ártatlan leányzókat tiszta lényével akarta elkergetni.

Az éj ódája megelevenedett. A költő összehasonlította gondolatait a valósággal és azt találta, hogy lelke nyugtalanságot öntött a nyugalomba, a csendet is felbolygatta, de azért csodás szép volt ódája, az éj feketesége testet kapott — életet lehelt a gyászlepel.

— Üdvözlégy éj, ki a nappalra vágyol, légy áldott sötét anya, ki a világosságot hordod méhedben — hangzott az üde leánykák ról. A csodás kis sziget koronázatlan királynője aranylantját ráakasztotta kőből faragott faun szarvára, kitért karokkal futott a sötétlő tenger felé. Behunyta szemekkel hallgatta mormolását. Sohasem akarta elhinni, hogy hiába beszél, hogy hajjainak suttogása nincsen élő fül számára teremve. Titokzatos csodás szöveget fakasztott láthatatlan istenek ajkáról...

A szellő hízogóen simogatta zöld kitérőt aphroditei természetéhez. Lábainak nősás hegyét pajkos habfodrok csókolták.

A hellének nagy költője teli idővel szivta az éj sötét, hideg leheletét, a habok is hívták — acélkék szemei magukba itták a fekete messziséget.

Minden hívta, minden szerette és ő hangtalan lelki szózáttal felelt. Keble a vágytól emelkedett, mindenre vágyott olthatatlan kéjes szomjusággal s mégis távol maradt minden — az ég az túl magas, a tenger hajjainak ölelése az halálos, a szellő pedig hűtlén... A vágy költőjének nevezték, mert valóságos isteni kultuszt teremtett annak. Tikkadt ajka szerelni csókra várt és mégis elkerülte, mert tudta, hogy lángja öldöklő és ő áldozatává válik. Két kedvenc növényéke utána futott. Pajkosságukban virágfüzért öltöttek derekára, fogva tartották. Valóságos csata kezdődött — de a többség képében győzött az erő — a költő ölelő karjaik között vergődött és az éj csöndjét három szüzi ajk ezüst kacagása kergette, mint három csintalan manó, ki az alvót erőszakkal fel akarja kelteni.

Odabent az oszlopcsarnokos lakban zavartalanul pergett az óra homokja, gépies egyformasággal multak a percek; az idő nem vész zokon, hogy az ember megméri, a nagy végtelenség tengerébe úgy belesüllyed a halandók kicsinyessége és megsemmisül a mérték is. A fürge leánykák tanítómesternőjük unszolására nyugvóra tértek.

Másnap leküldte a nap aranyfátyol köntösét a földre. Aranykeze mindent megsimogatót és emlékül rajta hagyta ujjainak csillogó nyomát. A költő köré sereglettek tanítványai, tamariszkuszok langyos árnyékában oktatva őket a költemény élettanára.

Egyszerre evezőcsapások zaja hirdette valamely vizijármű közeledtét — a leánykák egymásután felugráltak — talán a városból jön valaki? Valóban csillogó orru, élénk festésű bárka kötött ki a parton. Biborruhas, arany haju csudálatos fehérbőrű, égő ajku asszony lépett ki belőle.

Szattyánbőr sarus lába keccesen lépett a puha, forró homokba, büszke feje az őt körülölelő csodás szépség számára látszott teremtetve lenni. Tegnap lakomáján barátai a vágy költőjéről beszéltek és ő a nagy haterá nem hitt a beteljesületlen vágy létezésében, az örök szomjuság kéjében, de nem hitt a költő igazságában sem. Bizzen élettelen

kariatid az a nő, kit férfi csókja fel nem reszt.

A napsugár belekapott bibor kitérő arannyal himzett szélébe, bronzhajának mántos karikájába. Ott egy pár lépéstőle, smaragd fűvön tamarindák és cip árnyékában fehér kitérő leányok térdtekintetük rásugárzott egy halaványarcu, ta homloku leányra. Az egyik leányka levelekből koszorút font és ében fűrtjeiret — karján arany lant nyugodott — szava gasztosan csengett.

A vendéget megpillantva, felkelt.

— Üdvözlégy hellének legszebb asszonya — szólt az érintetlenek fenségével hangosan.

— Szigeted áldott — lakod pedig a éjszák plhenője legyen — hellének nagy sellő nője. Idegenül jövök hozzád — szólt betatva — ne vedd ezt zokon. Tegnap lakomámon vendégeim a vágy költőjéről zengtek csodás ódákat. Oh beszélj nekem a vágyról, az elérhetetlen dicsőítéséről, a beteljesedés elűzőjéről!

A költő égfelé emelte szavait, vonásai-ból lassanként kisugárzott a gondolat fensége. Fehér karjait beletartotta a napsugárba és megszólalt:

— A nap vágyik a földre, örökké hívja, vonzásával virágot fakaszt benne, a föld vágyik a napra, minden, ami rajta terem, az az ő vágyainak fakadása. A hegy az vágyódik az égre, a szellő a világ minden teremtményére, a tűz mindenre, amit megemészthet. De a napsugár nem éri el a föld belsejét, a hegy nem mehet, a szellő mindennek csak a külsejét simogatja, a tűz hatalma is kötött, a mult a jelenre, a jelen a jövőre vágyik, a ma a holnapra, az ok az okozatra. A gondolat nem marad nyugton, amint létrejön, máris egy új gondolat csiráját hordja méhében. Minden láncolat, mert mindenhonnan kinő a vágy, amely örök béktelenségben új életet fakaszt. Az egész élet nem más vágyból, az adja a mozgást, a gyorsaságot, a fejlődést — a vágy az a korbács, mely új tájak felé kerget.

Kigyúlt vakbuzgók mécsese szemében, karjait összefonta keblén, tekintete beteljesít

ván, Toma János, Jacob Stefan, Duma Arzen, Bugyi János, Vezán Flore, Teucsán János és még négy kiskoru, emberöléssel vádolt suhanc melegedik a pléhkályha körül.

— A legjámborabb emberek ezek a világon, — mondja Selariu fogházigazgató. — Sehol ilyen pontosság, tisztaság, rend és jókedély! Megférnek egymás között, mint békés emberek. Ezekkel van a legkevesebb baj. Igénytelenek és minden rendelkezést szó nélkül teljesítenek.

Az arcuk derűs s én önkénytelenül a kezükre nézek. Kidolgozott, kérges munkáskezek amilyenek a Munka himnuszát ütemezik ki csengő üllőn s a sarló forgatják pacsirtadalos mezőkön. És mégis ők: pénzért, szerelmi féltékenység miatt, bosszúból. Talán nem is tudták, hogy bünt követtek el, vagy biznak a maguk egyéni felfogásának igazságában. Nem félnek a jövőtől, nem láznak a jelen ellen s nem kísérti őket a múlt. Éjszaka nyugodtan alszanak. Csodálatos, különös páriái az ingoványoknak.

„Ki-ki maga mesterségét folytassa.”

A 66-os cellában ugyancsak kedélyes mákvirág-csokrot őriz a rácsos ajtó. Petruc János, Klein Jenő, Klein János, Barta Ferenc, Szabó István és Corocar Demeter hírhedt zsebmetszők és betörők töltik itt „visszavonulásban” napjaikat. Kedélyességük abban nyilvánul meg, hogy nap-hosszat fütyülnek, dalolnak s ha ezt is megunták, gyermekjátékokkal szórakoznak. Egy játékkal azonban baj van. A „ki-ki maga mesterségét folytassa” rövidesen disszharmóniát teremt köztük, mert rövidesen egyik-másik „kezdő” azon veszi észre magát, hogy zsebeinek minden tartalma, sőt még aranyfogplombái is könnyűszerrel átvándorolt a „hőmelebb” markába. Épen azért legutóbb határozatlanul kimondották, hogy csak a „buj, buj zöld ág” játékot kultiválják, mert ebből valamelyes kecsgejtő reménység is cseudül ki a szabadulást illetőleg.

A női osztály.

Nem akar megszólás lenni, de a nőkel még

A költőnő remegve nyujtotta ajkát, bódító méreg kábította el érzékeit és maga körül mindent elfelejtett.

Haragudott a tenger, óriási erővel csapkodta a hullámokat a part szikláira. Zeus két kézzel szórta a tüzes istennyilát és az ég rettenetes szavakkal dörmögte az ítéletet. Odalent a tanítványok imára emelték karjaikat.

Levél jött a hetaerától.

— Ne higgy oh isteni Sapphó szerelmednek. Én küldtem őt hozzád. — Aphrodine bocsássa meg bűnömöt — irigyeltem tisztaságodat, irigyeltem az örök és teljesedetlen vágyadat — mert a vágy az élet — a beteljesülés az halál.

Kiesett a levél kezéből... a vágy az élet, a beteljesülés az... rebegette tétován. Karja lehanyatlott, a láb a földre hullott, egyszerre hangtalan zokogás rázta meg vállát, szép sudar teste oda omlott a márvány padra. A tanítványok ijedten futottak hozzája, körülsegregleték, mint a pelikánok megsebsült társukat. Csak a pad hátát támasztó faum vigyorgott könyörtelenül.

Összenéztek a tanítványok... a tuja sor végén feltűnt az atheni ifju szoborszép alakja. Gyűlölettel tekintettek feléje, valamiképen megértették, hogy mesternőjük könnyeinek ő a kuforrása. Csöndes, szomorú léptekkel indultak hazafelé.

És letérdelt az ifju Sapphó lábához. Szemci a szájalom könnyeitől a szokottnál is élénkebben csillogtak. A porban levél heve megismerte — a hetaera írása; mégis tot.

itt a fogházban is baj van. Különösebben a fiatalbja okoz rendkívül sok fejtörést Selariu fogházigazgatónak, aki naponta órák-hosszat kénytelen hallgatni a besugást és árulkodást, hogy „az a tolvaj „tyuk” így, az a méregkeverő mamuska úgy...” Egyik sem fér meg a másikkal. Heten vannak s ez az ominózus szám is némi befolyással van a kedélyekre. Különösen esténként van zárttűzhöz hasonló ribillió, amikor Gál Anna, Oláh Róza és Trattmann Nusi egyszerre akarják fűrésztetni a fogházban szült leánykáikat. Ilyenkor csak egyszerű enyelgés az a néhány jelző, ame-

lyért ugyanebben az épületben hónapokat sóz a bíró a becsületsértőre. Teucsán Teréz, a „zárdafőnöknő” csak hallgatja egy darabig az „előadást”, aztán közéjük cserdit e egyszeribe csend lesz a női osztályon is, csak az ügyeletes fogházőr kimért lépései döngenek visszhangozva a rideg folyosókon, amelyeket éjszakára a Vágy, a Remény, a Szabadság és a Bosszu zajtalan, de súlyos gondolatai népesítenek be, hogy emberi füllel meg nem hallható motívumokká alakuljanak át, mint Wilde börtönballadáiában...

Pénzes Artur.

„Szabad” borralalót adni!

A vas-szüz, patkányok, borzalmak és ijedelmek Nürnbergben

Nürnbergi emlékeim és impresszióim nagyon szépek és kedvesek. Tulajdonképpen kétszer is megfordultam itt: Berlin felé menet és jövet is hosszabb stációt tartottam. Nagyon jól éreztem itt magam, minden furcsaság és néhány apróbb kellemetlenség ellenére is, a mely itt ért utól. Az alaphangulat mindjárt jól kezdődött: tartalékórám összetört: tehát csak jól mehet minden...

A kölcsönözött nőtestvér.

Régi, gyerekkori pajtásommal, akivel hajdan, a háboru előtti évben ismerkedtem meg, tíz napig voltunk együtt, s most végre, tizenhárom és féleves levelezés után ismét találkoztunk, sajnos épen beteg volt. A programomról azonban még így is ő gondoskodott, sőt hogy ne legyek egyedül a barangolást, „kölcsönözte a hugát” — hogy az ő szavaival éljek. Így azután kettesben mászkáltuk be Nürnberg minden szép részét. Lassan-lassan Nürnberg is magára öltötte már sajnos azoknak a városoknak a stílusát, amelyeknek jelentékeny jövedelmet szerez az idegenforgalom. Rengeteg intézmény gondoskodik az idegenek szórakoztatásáról, de igen sok alapította létezését az idegenek zsebére is.

Minden gimnazista tud még minálunk is a nürnbergi nevezetésegekről, tehát senkit sem akarok ezeknek a leírásával untatni, végtére is nem az a célom, hogy fölfedezzem Németországot. Én inkább csak a szatíra és a csöndes guny tükrében mutatok néhány rajzot, durván összekuszált vonalakkal odavetett vázlatot, erős színfoltokból összetakolt festményt: mit láttam a mindent kritizáló idegen szemével Nürnbergben?

A „rég jó idők” emlékei.

Az csak természetes, hogy a vas-szüzet is látni akartam, a régi Feme-Gericht (vértörvényszék) borzalmas emlékét, amellyel a legborzasztóbb módon végezték ki a kezeikbe került áldozatokat. A középkori viseletben ábrázolt női alak fölnyitható. Ebbe állították az elítéltet. Az ajtószereleg csukható, mozgó részekből hatalmas, 20—25 centiméteres szögek állnak ki, amelyek föltartóztatlanul nyomulnak az áldozat szemébe, szájába, torkába, mellébe és egyéb könnyen sebezhető részeibe... Szörnyű még csak elgondolni is azt a kint, fájdalmat és borzalmat, amíg azután a szerencsétlen áldozat kiadta lckét. A kinzótorny ma kinzószerzők múzeuma, a melyben a legválogatottabb kinzószerzők tanuskodnak a „rég jó idők” legszebb emlékeiről.

A szerszámokon kívül tanulságos, részint egykoru, részben rekonstruált rajzok és festmények mutatják be az eszközök célszerű használatát. Nagyon agyafurtt dolgok ezek, amelyek bizony nagyon sok igaz ember vesztét okozták, olyanokét, akik elgyötört, halálra kinzottan végre vállalták a legszörnyebb vádat is, csak hogy a máglyán, vagy a verpadon fejezhesék be már egy jaijává vált életüket.

A szenvedő nőtárs.

Az ódon város kísérteties emlékei itt is épen úgy jelentkeznek, akárcsak Nördlingenben. Vékony, hihetetlenül vékony magas leány volt a vezető. Járása, mint a macskáé. Hangja bongón kongó, néha rekedtes, ideges. — kitágult szemmel, mozgékony orrcimpával, megmegvillanó tekintetében szinte a múlt örületének emlékével magyaráz. Beszél. Beszél. Minden szava, amint eleinte üzletiesen, betanultan emlegeti a nevezetességet, meggondoltan válik le ajkáról. Azután bekejön. Már nem törődik a tárgyakkal, sem a hallgatóival. Már együtt érez velük. Mintha entestén szántott volna végig a szöges nyujtófa, enbörét vépte volna föl a kakastaréjos drótostor... Mintha már kifeszítette volna testét a lábára kötött hatalmas sziklatömb s a körömtépő tüzes fogó már kirántotta volna ágyastól körmeit... Magyaráz. Szavában láng, tekintetében gyölölet! Magyaráz...

Megáll a vas-szüz előtt. A szörny borzalmakat rejtő belsejé gesen fut végig a lckét.

Iszonyatt, lelket-szívet megmarkoló félelem fogta el, az ifju a valóság — mögötte ólalkodik a halál. Jégkarmok markoltak a szívébe, az ifju csókja a halál csókja — megdermedt tőle ajka.

— Bocsáss meg Sapphó, hogy szerelmet hazudtam neked — suttogta az ifju megtört, porba gönyvedve — az a másik asszony megbabonázott, olthatatlan szomjuság gyötört érte — megöl a vágyam utánna. Érzem bűnömöt, tudom, hogy majdan gyilkossá leszek miatta, de a vérem is oda adom neki, mert halhatatlan szerelmemmel szeretem.

Megbocsájtott-e Sapphó? Nem tudni. De a két érzelem a végtelenség mezején találkozott... és megértette.

Fekete hullámok verdesték a partot — leborult a földre a természet fekete és mégis láthatatlan leple — ránehezedett az élettelen nyugalom az élőlények életmésére... de fátylas leányok nem táncoltak, ide ajkák nem daloltak. A fekete habok kíméletlenül verdesték a szürke sziklát. Egy élőszobor állott rajta fehér kitönja, lebegő fátyola szürkén világított ki a természet gyászlepleiből. A tenger földatatt moraja szavakká tömörült — most először értette meg Sapphó. Hívták a habok — a végtelenséget ígértették — a halhatatlan, mindent átfogó érzelmet, az örökkévalóság fenségét — talán nem csinálják meg úgy, mint az emberek. Tagjai reszkettek a fáradságtól, a teljese és utáni kimerültségtől. Kinyujtotta karjait az örök végtelen mezejére az égboltozatra. Fagyos szél.

borzalomhelyet. Mintha vérszag terjengene, a szél meglóbálja a lámpát, árnyak jönnek, az árnyékok mozognak: — most! — most! A vas-szüz megmozdul! A végső ajtó csukódik! Egy borzalmas kiáltás . . .

— A leány!

Idegbomlottan ugrik előre a Fiváncsi Kégen had: menteni a leányt. A leányt, aki mosolyogva lép előre. Akinek nem történt semmi baja. Aki maga is csak — a kiáltástól ijedt meg.

Mert az ajtó, a szilárd vasszárnyak nem mozdultak. Csak a pislákoló mozgó lámpa veddő árnyéka üzött velünk csalfa játékok. . .

Humoros kinzások.

A kinzótorny legfelső emeletére értünk. A vezető befejezte mondókáját. Még néhány apróságot mutat:

— Ez itt egy kétszázéves magyar cimbalom.

Mosolyogva kérdem:

— Szintén „kinzoeszköz“

Talpraesetten felel:

— Ma már valószínűleg csak az . . .

Egy sarokban emléktárgyakat árulnak. A vezető oda is elkísér. A vas-szüz kicsinyített mása ólomból, levelezőlapok, zsebkések és egyéb utemlékek, haszontalanságok.

Keze, amely eddig szinte élettelenül csüngött le, lassan a magasba emelkedik. Tétován mozog: végre elsiklik egy táblácska előtt, amely eddig nem tűnt föl senkinek. Nekem sem. Pedig a táblácskán ez állt:

**A vezetőknek
szabad
borraivalót
elfogadni.**

A patkányvadász.

Tátongó kut tárnája szakad le a kinzó tornyos tözsomszédságában. Itt is nő magyarul. Legint egy ilyen kísérteties példány — mintha csak kiválogatnák ezeket a degenerált, különös teremtményeket.

Hosszu kötélén ívegalkotmányba dugott négy gyertyát bocsájt le a mélységbe. Ezalatt meséli a kut szomorú történetét. Nem figyelek — nem tehetek róla, nem hiszek ezekben a kuthistóriákban. Foglyulejtett szerelmes békék, halálraitelt rabok főszerződés munkája: — nem hiszem. Nem tudom hinni. Képtelenség. A világosság végre leért. Sötét tükör csillan meg, a hang soká verődik vissza. Széles padka hat az alsó káva mentén.

— Mennyi patkány fut odalent. . .

A nők ijedten, a férfiak kíváncsian bámulnak a mélységbe. A magyarzó nő érdeklődik: a patkányokat eddig maga sem látta még. Meg nyugtatni akarja a megijedteket és közben — akaratlanul is a fején találja a szöveget:

— Hisz ez csak a lámpa árnyéka. . .

Ezzel már huzza is föl a gyertyákat. Társarókoskodni kell, a gyertya pedig drága és az ez alkalomra összesen összegyűlt három márka nem fedezi a négy gyertya árát. . .

Aki keveset kapott a pénzért. . .

A vár? Odon, régi kápolna húzódik meg benne. Többemeletes. A földszinten a katonák, udvari népség, az első emeleten az udvar és a nemesség, a másodikon a főurak, az erkélyen a hercegi család hallgatta az ígét. A cimertemben rengeteg címer, sok szép fegyver. Dürer Albert, a nagy német festő tervezte a várat, a belső ékítéseket: mindent. Még a mennyezetfestmények közül is sok a saját két keze munkája. Ma minden elhanyagolt, a királyi helyből színes cseléddunyhák kandikálnak ki, a vezető idegesen rángat mindenkit a szőnyegre és kegyetlen tempóban verklizi ki önmagából vagy ezredszert, tizezredszert a mindennapi szöveget.

Kövér, hatalmas porosz tanító káromkodik:

— Hát ezért fizettem én hatvan pfenniget?

Ezzel összeszedte tanítványait, a kövér tanítónő mellette, mint valami kotlóstyuk, bizonyítva zavarát előre a tanulókat. . .

Simonffy Aladár.

A Habsburgok szerelmi életéből.

Új adatok az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének cikksorozatához. — Miért lett Johannita Jenő főherceg? — Ferenc József és egy prágai ujságíró felesége.

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének most új adatokkal van alkalma kiegészíteni a Habsburgok szerelmi életéről írott cikksorozatát. A véletlen szezélye folytán ugyanis a cikksorozat megírása és közlésének megkezdése után az Aradi Közlöny bécsi szerkesztője ismeretséget kötött az egykori osztrák titkos államrendőrség egyik nyugdíjazott főtisztviselőjével, aki igen érdekes adatokkal egészítette ki cikksorozatunkat. A régi császárságbeli „Staatspolizei“ nemcsak politikai ügyekkel foglalkozott, de hatáskörébe tartozott a volt uralkodócsalád tagjainak őrzése is. Ha a főhercegek utaztak, úgy velük együtt utaztak a Staatspolizei kiküldött közegei is, akiknek az volt a feladatuk, hogy vigyázzanak a fenséges ur testi épségére és figyeljék minden lépését, legyenek nyomában, nehogy kellemetlenség érje őket, vagy valamilyen fantasztia merényletet kövessen el. Ilyenképen ezek az államrendőrök önkéntelenül is számos kaland tanúi lettek. Új ismerősünk emlékének tárházából a következő eseteket mesélte el:

Jenő főherceg coelibátusa.

Néhai Lajos főherceg után, aki Badenben egy sétalovaglás alkalmával szerencsétlenül járt és néhány nap múlva meghalt, Jenő főherceg lett a Johannita-rend főnöke. Mi készítette ezt az örökké vidám és kedélyes főherceget, hogy elvállalja ezt a kétségkívül nagy megtiszteltetést jelentő pozíciót, amely egyúttal azonban a coelibátusi fogadalommal is jár? Jenő főherceg, aki jelenleg Svájcban él és akiről az elmúlt esztendőben olyan hírek hallatszottak, hogy kilép a rendből és feleségül vesz egy gazdag gyáros özvegyét, szerelmi bánatában határozta el magát a coelibátusi esküre és ennek az elhatározásnak következményeként elvállalta a Johannita-rend főnökségét. Jenő főherceg szerelmének tárgya a Hofoper egyik nagynevű, bátran lehet mondani világhírű énekesnője volt. A művésznő, aki jelenleg is tagja a Staatsopernek és immár boldog felesége egy ugyancsak neves bécsi tudósnak, anyja több gyermeknek, akkoriban a Hofoper egyik legfiatalabb, de máris körülrajongott énekesnője volt. Jenő főherceg belé szeretett és a fiatal énekesnő csakhamar barátja lett. Mikor megszületett a szerelem gyümölcse, Jenő főherceg elhatározta, hogy szakít a Habsburg-ház családi törvényeivel és feleségül teszi a szép énekesnőt. Audienciára jelentkezett Ferenc Józsefnél és tőle, mint a család fejétől, engedélyt kért a házassághoz. A császár, aki már hallott Jenő főherceg viszo nyáról, mód felett fel volt háborodva és közölte, hogy ehhez a házassághoz még akkor sem adja beleegyezését, ha a főherceg lemond rangjáról, mivel az énekesnő — Ausztria legészakkeletibb tartományából származik és hitű zsidó család leánya. Ha tehát Jenő főherceg a császár akarata ellenére is megvalóítaná tervét, úgy nemcsak rangját vesztené el, de az uralkodó kénytelen lenne őt minden vagyonától és jövedelmi forrásától megfosztani, az énekesnőt pedig elbocsátaná a Hofoper kötelékéből és gondoskodna arról, hogy sehol máshol ne kapjon szerződést. Arra ugyanis, hogy egy főherceg rangján alul nőül és polgárleányt vesz el, már volt számos példa, arra azonban még nem, hogy zsidó leányt tesz hitvesévé. Ferenc József kijelentéséről csakhamar az összes főhercegek és főhercegnők értesültek, akik azután szintén munkabavették Jenő főherceget és hosszú harc után végre sikerült elhatározásától eltánatorítani. Jenő főherceg nemcsak lemondott szándékáról, de szakított barátijával is, azonban szerelmi bánatában elhatározta, hogy sohasem fog megnősülni, mikor Lajos főherceg meghalt, elvállalta a Johannita-rend főnökségét és letette a coelibátusi fogadalmat. Az énekesnő továbbra is a Hofoper tagja maradt, ma is egyik csillaga a Staatsopernek és ha nagvritkán fellép, az elő-

adásán megjelennek mindazok, akik nem bírnak beletörődni abba, hogy a közvélemény ma Jeritza Máriát tartja a Staatsoper első énekesnőjének és viharos tüntetést rendeznek az idősebb csillagnak, aki egyébként mielőtt jelenlegi férjéhez hozzámént volna, kikeresztelkedett és vigyáz arra, hogy az ő gyermekei, férjének gyermekei és közös gyermekeik egyaránt minden vasárnap templomba menjenek.

A felséges Casanova.

Még megboldogult Erzsébet királyné életében történt egy csehországi hadgyakorlaton. Az őszi csata-próba lefújása után I. Ferenc József megszemlélte a csapatokat. Ez az „inspicierung“ természetesen a legnagyobb ünnepek középette folyt le. Megjelentek az összes generálisok és vezérkari tisztek, de ott voltak a polgári notabilitások és a sajtó képviselői is. Sokan feleségeiket is magukkal hozták. Így egy prágai cseh ujságíró is. A császár csak néhány szakasz menetelését szemlélte nagy figyelemmel, csakhamar azonban feltűnt környezetének, hogy immár nem is néz a tisztelő alakulatokra, automatikusan emeli kezét sapkájához és tekintete egyre az ujságíró feleségére tevé. Mikor az inspicierungnak vége volt, a császár egyik kicsiny csehországi kastélyába utazott. Oda érve azonnal parancsot adott egyik bizalmas hívének, hogy diskrét módon nyomozza ki, ki volt az a bájos hölgy, aki annyira lekötötte figyelmét és ha ezt megtudta, keresse fel és közölje vele, hogy a császár hívja. Az udvaronc pontosan teljesítette a megbízást és csakhamar megállapította, hogy az illető hölgy, aki a császár tetszését annyira megnyerte, egy prágai ujságíró felesége. Elutazott Prágába, felkereste az asszonyt és közölte vele, hogy a császár látni kívánja és neki parancsa van arra, hogy az asszonyt elkísérje a császárhoz. Noha úgy az asszony, mint férje azonnal tudták, hogy mi az oka és mik lesznek a következményei a császár óhajának, nem is próbáltak ellenvetést tenni, mivel abban az időben Ausztriában a császár sokkal nagyobb és sokkal félelmetesebb uralkodó volt, mint például Magyarországon a király. Az asszony becsomagolta legszébb ruháit, elbucszott férjétől és az udvaronccal vonatra szállt. Öt napig maradt a császárnál, aki ezt az öt napot teljesen a szép hölgynek szentelte és még legbensőbb környezetének is meghagyta, hogy ne zavarják magányukat. Öt nap múlva az asszony visszatért Prágába férjéhez, hatodnap pedig a bécsi lapok cicero szedésében közölték, hogy Úfelsége a hadgyakorlatok faramalmait egy csehországi kastélyban kipihenve, visszaérkezett Bécsbe. Az államrendőrségnek egyébként a prágai ujságíró feleségéről később sok baja volt, csak a legsúlyosabb fenyegetésekkel lehetett hallgatásra bírni, mivel az asszonynak ugylátszik fejébe szállt a császári kegy és ismerősei előtt avval büszkélkedett, hogy öt napig a császár kedvese volt.

Papos szelidséggel,
Alázattal, simán:
Lipi, a Dáciás
B. u. é. k.-át hívja.

Nyissanak kaput a magyar művészetnek.

Aradváros egykori polgármestere a magyar művészet bekapcsolódásáról.
Felhívás Goga Octavian költő-beltügyi miniszterhez.

Budapesten él Arad egykori polgármestere, dr. Sárkány Ferenc, aki rokonai látogatására most Aradra érkezett, s az Aradi Közlöny számára az alábbi érdekes cikket írta:

Érdemes volna elgondolkodni felüle: vajjon a mind jobban előre haladó differenciációval karöltve mind jobban érvényesülő integráció csak velejárója-e a világegyetem fejlődésének, avagy ez az elv magának a fejlődésnek elve-e? Mindenesetre oly egyetemes jelenség, hogy a haladást a fejlődést legkülönbözőbb megnyilatkozásaiban szemlélhetjük benne. Az egyesítő öslénytől az emberig: milyen végtelen skálája a differenciációnak. Az egyes életfunkciók elkülönülnek és azok elvégzésére külön szervek képződnek, melyek ismét a sejtek millióiból alakuló különböző alkatu rostokból és szövetekből állanak. És ezzel kapcsolatban mily magasrendű integráció! A különböző szervek, a husszövetek, idegrostok, a sejtek milliói mind a legtökéletesebb összeműködéssel hatnak egymásra és valamennyien együtt alkotnak egy magasrendű egységet. Vagy: az ősi khaos az elemek egész sorára differenciálódik, ezek végtelen variációikkal különböző anyagokra különülnek, melyek a fejlődés rendén égitestekké, ezek ismét hold- és naprendszerékké tömörültek, hogy végtelenül tökéletes integrációjukkal a világegyetem fenéges egységét tárják elénk.

A rénszarvasvadászok szarvascsontra karcolt rajzaiból fejlődik a művészet és fejlődésének során festészetté, szobrászattá, költészetté és zenévé különül, ezek ismét ugy differenciálódnak, hogy megkülönböztetünk olasz temperafestést és modern angol rézkarcolókat, gótikát és a könnyed vasbeton-konstrukciók most kialakuló stílusait, finn népeposzt és latin ódát, vallásos hindu-táncokat, beethoveni szimfóniákat, görög-római szobrászattól, üvegfestést, perzsa szőnyegszővést és orosz népdalokat.

De Josephine Baker (ide sorolom, mert művészet az, amit csinál) Párisban táncol néger ritmikát, Paál Lászlót a barbisoni művészek ihlették meg, a lengyel zsidó Heifetz varázshegedűjének Amerika hódol, Rómában Molnár-premier van, Sarasate fülében magyar népdalok zsongtak, Rodin művészetét a szerb Mestrovich fejleszti tovább és Popescu Helén játékában Páris gyönyörködik. A művészet hatalmas zenekarának millió és millió szólama az Ars Una egyetlen szimfóniájába csendül, a műfajokra, népekre és korok művészeire differenciálódott művészet az emberi művészet integrálódik.

A nyolc év óta alvó művészetekben új vérkeringés kezdődik.

Inter arma silent musae. A fegyverek zaja már nyolc éve elült, de a művészet fejlődése még nem jutott újabb étappehoz. Talán azért, mert a háboruokozta elzárkózás és a háboru után keletkezett országok közé emelt válaszfalak megakadályozták azt a megtermékenyítő kölcsönhatást, mely nélkül az egymástól elkülönítetten fejlődő népies kultúrák az egyetemes emberi művelődést előbbre nem vihetik.

Középeurópa teste részekre bomlott, Oroszországban még tart a bomlási folyamat, de ezzel a differenciációval eddig nem járt együtt az az integráció, ami a haladást, a fejlődést jelentené. Mégis örömmel kell megállapítanunk, hogy az elmúlt esztendő már meghozta ezen a téren is az első eredményeket. Az alakított vérkeringés kezd megindulni és nyomán megelevenednek az elszibadt tagok. A nemzetközi kulturális kapcsolatok kiépülése oly jelentős tényezője az emberi haladásnak, hogy most, az elmúlt év mérlegének lezárásakor és az ujesztendő küszöbén nem lesz haszontalan dolog, ha az eddigi eredmények fellett egy kis szemlélet tartunk.

Magyarország már megtalálta a kapcsolatokat nyugat felé. Az első lépés a Szinyey-

társaságba tömörült művészek londoni kiállítása volt. A Royal Society nemzetközi tárlatán a magyar művészek feltűnést keltettek. A kollekció innen Brüsszelbe került, ahol a siker még fokozódott.

Megjelentek a magyar művészek Velenében is, most pedig a Párisban élő magyar művészkolónia jutott jelentős szerephez abban a nagy nemzetközi együttesben, amely a Salon d'automne termeiben mutatkozott be a világnak. És amíg Iványi-Grünwald a magyar alföldi poézist szövelgette meg Belgiumban és a magyar pusztá forró napsütését vitte vásznain a messze ködös Albionba, addig a svéd művészek és iparművészek eljöttek Budapestre és a Nemzeti Szalonban nemrég megnyitott reprezentatív kiállításukon bemutatták nekünk havas tájait s a napnak azt a hideg fényét, amely az Észak halavány színeit megvilágítja. Megcsodáltuk szobrászaiknak robusztus erejét, és a mi iparművészeink új formákat ismertek meg a svéd kárpitosok butorain, új rajzokat a kiállított remek üvegtárgyakon és új színeket a szőnyegeken.

A svédek előtt Abel Pann, a jeruzsálemi zsidó festő pastelljei és rajzai töltötték meg az Erzsébet-téri kiosk falait. Ha nem is ismerünk meg benne egy rendkívüli művészt, mégis volt számunkra mondanivalója és grafikusaink megfigyelték az ábrázolás drámai erejét és a színek bujaságát ó-testamentomi illusztrációin.

A magyar szobrászok közül K. Strobl Zsiondot érte az a kitüntetés, hogy a londoni Studio méltatta művészetét és e cikk nyomán Hearst, az amerikai újságkirály már meg is vásárolta e kitűnő művész egyik legszebb női aktját.

De a kölcsönhatások nem szorítottak a képzőművészetek terére. Budapesten is megalakult a „Pen Club“, mely az egész világra kiterjedő organizációjával közös munkára egyesíti a világ íróit. A londoni Pen Club meghívta Molnár Ferencet, hogy tartson Londonban előadást, Berzeviczy Albert olasz földön olvasott fel, Budapest pedig vendégeként tisztelhetette Rabindranath Tagoret, Claude Faréret és Kayserlinget.

Dohnányi Amerikában vezényel és magyar zenei kulturán nevelkedett érzésekkel interpretálja Beethoent, Bartók legújabb szerzeményeinek tapsol London, a „Farsangi lakodalom“ három külföldi metropolis dalszínházában van műsoron.

Budapesten pedig az orosz kabaret- és színtársulatok után bécsiek vendégszerepelnek és egy vérbeli német művész nő tolmácsolja a budapestieknek Hatvány Lili gondolatait.

A „Liliom“ Párisban ultramodern, kubista rendezésben kerül színre, így inspirálja Pitoef-eket és rajtuk át így fejleszti a holnap művészetét. Budapesten pedig Kiss Ferenc, ez az alföldi magyar, aki önmagát adja a „Süt a nap“ parasztleányében, megkapó ősi eredetiséggel állítja elénk Shakespeare alakjait.

Löffler Béla, akinek néhány új gondolata áll kőbe formálva Budapest házsorai közt, Jeruzsálem középületének pályázatán viszi el a babért és a bibliai földön sarjadzó új kultúrának fájába ő oltott egy magyar ágat.

Folytathatnám e szemléletet, de mégis azt kell mondanom, hogy mindez csak biztató kezdet, csak első csírája az új vetésnek.

Kelet felé még meg sem indult a kulturális eredmények kicserélődésének ez a folyamata. Szovjet-Oroszországban egy új művészet van feltűnően, amelynek egyes követői már eljutottak a Nyugat nagy kulturaközpontjaiba. A „Potemkin“-film egy ily követ, de nálunk politikai okokból még nem nyert bebecsúztatást. Jugoszlávia és Románia felé pedig — szintén politikai okokból — zárva a határ.

Magyarország kulturája Románia felé indul.

Zárva — természetesen csak egyelőre.

Nem lehet kétséges, hogy a kulturális vérkeringés megindul nemsokára Magyarországon és Románia között is. Hiszen a különböző népies kultúrák kölcsönhatásának fejlesztésére, a kulturális eredmények közvetítésére ma már három olyan berendezés áll az emberiség szolgálatában, amelyek a kulturális integráció beláthatatlan lehetőségeit nyitották meg: a film, a sajtó és a rádió.

Az emberi haladás nagy országutaitól legtávolabb eső, bármily kis nép, vagy társadalom is megismertetheti a világgal tájainak báját, magacemelte házainak architektúráját, berendezésének szépségét, írónak fantáziáját és színészeinek játékművészetét a film útján és a megközelíthetetlen havasok közt fekvő kis viskóba is elviszik a rádióhullámok a világvárosok legszebb zenéi és költői élményeit.

A rádió, a film és a sajtó: a nemzetközi kulturakapcsolatok valóságos várrendszere ez. Háboru és politika e várakat rombadöntötte. A Románia és Magyarország közötti forgalomban nincs utlevél a sajtónak és Románia egyes részeiben egyelőre még a rádió nem élvez teljes szabadságot. Jól tudom én, hogy e várak újjáépítése nem Románián múlik egyedül. De felhasználom az alkalmat, midőn vendégként román földön tartózkodom, hogy Goga Octavianhoz forduljak azzal a kéréssel, hogy tegye meg ő a kezdeményező lépéseket a kulturális kapcsolatok e várrendszerének felépítésére.

A költő figyelmeztet arra, hogy a romok tovább élnek, mint a várak. Goga Octavian maga is előharcosa a kulturális kölcsönhatások fejlesztésének, ám mutassa meg, hogy a költőnek, ha pesszimista, nincs mindig igazsága.

Dr. Sárkány Ferenc.

Magánvállalkozás vagy városi kezelés.

Hogyan oldják meg az aradvárosi autobusz-forgalom problémáját. — Újév első napjában készült a közlekedés reform-tervezete.

(Arad, december 31.) Holnap délután kezdődik meg Muresán János városi főmérnök és Kaufmann Kamill gépipuzemigazgató — az interimár bizottság felhatalmazása értelmében — a közlekedés problémájának megoldására irányuló tárgyalásokat. A határozat értelmében a szakbizottsági által revideált konkrét javaslatot nyolc napon belül kell az interimár bizottság elé terjeszteni. Városi körökben nagy érdeklődéssel várják az elkövetkezendő tárgyalásokat, mivel tudott dolog, hogy Muresán János főmérnök és Kaufmann Kamill gépipuzemigazgató álláspontja homlokegyenest ellenkezik a közlekedés kérdésében.

Abban mindketten megegyeznek, hogy az egyetlen megoldás az autobusz közlekedés lehet. Muresán főmérnök annak a felfogásnak a híve, hogy magánvállalkozó kapja meg az autobuszkoncessziót. A vállalkozó az eladott jegyek árából bizonyos százalékot ad a városnak, azonkívül kötelezi magát arra, hogy bizonyos időn belül, saját költségén felépíti az aradi villamost. Az utóbbi kikötés miatt azonban meglehetősen valószínűtlen, hogy valaki vállalkozna erre, mert nem igen akad ember, akinek módjában volna 50—60 millió lejt befektetni a villamos építésébe, hogy autobuszkoncessziót nyerjen. Kaufmann Kamill ezzel szemben a városi kezelésben levő autobuszforgalom mellett foglal határozottan állást. Szerinte a kisvasut 12 és fél millió lejes adósságát amortizálni kell valamiből, azonkívül a városnak nem szabad átengedni az előrelátható meglehetősen jelentékenynek ígérkező nyereséget egy vagy több magánosnak. A közös tanácskozás alatt bizonyára erős vitára adnak majd alkalmat ezek az elvi ellentétek, azonban a város érdekében szükségesnek látszik, hogy sikerüljön mégis közös platformot találni és végre-valahára történiék valami konkrét elődására.

Önnek nincs szüksége

...ra, hogy gyomor- és bélbántalmait miatt állandóan szenvedjen, amikor köztudomású, hogy a világhírű és mindenki által legelőször elismert IGMÁNDI keserűvíz azonnal megszünteti a rendszerint fenti bajokból eredő felfűtést, csökkenti a vérnyomást az agyban és megszünteti az érlemezésedet. Emésztési zavaroknál érvényes már fél pohár langyos IGMÁNDI keserűvíz elegendő. — Kapható kb. és nagy üvegekben Arad és vidéken, gyógyszerárakban és lüzereküzletekben. 4656

Álmok Sylvestere.

Az ó-év utolsó éjszakáján a boldog álmok mind-mind valóra válnak?

A vezérigazgató ur mielőtt eltávozna, a szó balány letörli cipőjét, az inas feladja elegáns téli bundáját, kezébe adja kalapját és kinyitja előtte az ajtót. Kint meg állapítja, hogy, milyen kelemes hideg van. A vezérigazgató ur még agglegény, nincsenek sem családi, sem anyagi gondjai. Nincs senki, aki számomkérné tőle, hogy hol voltál? mire költöztél azt a három lejt? A vezérigazgató ur a világ legboldogabb embere. Tíz órakor megy irodába és senki sem kérde meg, hogy miért jött későn. Sőt felálva üdvözlök hivatalnokai. Este színházba, kávéházba megy és van egy nagyon szép kis barátja. A bank napidijasa így álmodott Sylvester éjszakáján. Vezérnek képzelte magát és egy rövid éjszakán keresztül boldog volt, mert az álom boldogságot hazudott neki.

A bank titkára is álmodott az esztendő utolsó éjszakáján. Visszaálmodta azokat a boldog napokat, amikor még fogalmazó volt és fiatalabb. Mennyi sok remény, várakozás előzött meg egy ilyen nagy ünnepet. Akkor még vőlegény volt és szerelmes. Mielőtt hivatalba ment, akár nyár volt, akár tél mint most, nem törődött vele, meglátogatta menyasszonyát. Csak azután sietett az irodába és „gürcölt” reggeltől estig, közben azon járt az esze, hogy vajjon mikor nyeri el a titkári címet, hogy elvehesse menyasszonyát.

A fogalmazó azt álmodta, hogy kinevezték titkárrá. Boldogan rohant haza és elújságolta gyermekeinek, feleségének a nagy eseményt. Azonnal vett hitelbe egy új télikabátot és sötétbottalával kezében, dacára a nagy hidegnek méltóságteljes, lassu léptekkel ment be a bankba. Mindenki elébe sietett és alázatosan kezét nyújtottak neki.

Gratulálunk kedves titkári ur.

Ó előzékeny volt alantásával szemben és nem érezte senkivel, hogy milyen pozíciót ért el. A fogalmazó ur nagyon ébren alvó volt, mert a gyermekek gyakran felébresztették. És furcsa, alvás közben azt álmodta, hogy jó volna ha örökké tartana ez az álom.

Napidijaszna képzelt magát a vezérigazgató ur álmában. És mégis, szép álma volt. Szép volt, mert régen volt. Akkor még lángolt benne a fiatalság, akkor ha kopott is volt a cipője talpa, szívesen koptatta jobban, ha egy lány után kellett mennie. Álmában szerelt, oskolt és boldogan gondolt minden következő percre. Ha vége a hivatalos órának, siet le és már várja a drágát aki vele emelkedni sétálni és beszélgetni a jövőről, a boldogságról. Megelégedett ember volt álmában a vezérigazgató és bizony nagyon szomorú lett, amikor felébredt.

Ott valahol, pedig, ahol az emberek vá-

gyait, kívánságait osztályozzák, zavarba jöttek az új évi ajándékok csomagolásával megbizott angyalkák. Mit csináljanak? Visszaemlékeztek arra, amikor a napidijas vezér akart lenni, a

fogalmazó titkári és hogy teljesült a kívánságuk, visszavágyják álmukban a régi életüket. Mit csináljanak? Hát lehet az embereknek eleget tenni? (P. G.)

Titkok hü őrzője, kicsi poste-restante.

A régi idők romantikájának bűbáját letiporta a kegyetlen élet. — Miért lett a hajdani szerelmesek mentővára.

(Arad, december 16.) Ó, azok a poste restante levelek! Mennyi báj, romantika, szerelem és sokszor mennyi bűn rejlik az illatos borítékok mögött, amelyeket remegő, ápoltnői ujjacskák és bütykös munkáskezek csusztatnak be a kicsiny ablakon a postáskisasszonyok, hogy egy másik pósthivatal postáskisasszonyától más manikűrözött körmőcskéjű ujjacskák, pontos férfi markok nyuljanak utána az ország vagy a földgömb egy másik pontján. És milyen kéjes izgalom kibontani, elolvasni egy ilyen titokzatos sorsokra bizott levelet! Megfigyeltem arcokat, amiken visszatükröződtek a poste restante levelekből kiröppent izenetek.

Szakítás.

Bakfis. Még innen a tizennégyen. Ajkain azonban már ott rubinlik a ruzs szeméi is sőtétkékel vannak aláármékolva. És amikor az orrocskája fölött megrándul egy-két ideg, a szemecskéiből kibuggyan a könny, már tudom is a levél tartalmát:

„Drága szivecském! Szomorúan közlöm veled: mindent tudok. Sajnálom, hogy így történt és kárhoztatom magam, hogy annyira ostoba voltam és hittem neked. Ne keress, ne jöjj többet. Már tegnap más lakásba költöztem. Meg akarok kimélni ugyanis attól a kellemetlenségtől, hogy ahhoz a másikhoz menet, az uccában véletlenül belém botoljál. Most már nyugodtan járhatok. Eddigi leveleimet add le kérlek az iskolátok pedellusának, majd érte megyek. Adió! Kuttyusod.”

Szerelmem.

Asszony. Karcsu, magas, mint színházakban a hősnő. Bizonyára féltékeny férje van, mert előbb idegesen néz jobbra-balra, aztán visszahúzódik a kapualj alá. Türelmetlen ujjak kal tépi fel a borítékokat. Tekintete felcsillan melle mélyebben szívja magába az aikonyatot. Nagyon gyorsan elsiet. Pedig a levélben csak ennyi állhatott:

„Ismeretlen Tündérkirálynóm! Rossz költők egyszer mégis igazat irtak. „Meglátni és megszeretni Önt, — egy pillanat műve volt!” Tombolok a boldogságtól, hogy kávéházi találkozásunknak ilyen folytatása lett s apróhirdetésemre válaszolt. Levélben többet, bővebben írhatok királyi érzéseimről, amelyeket az Ön csodálatos szépségű lényének emléke ural, Tündérkirálynóm! Azonban könyörgöm, árulja el a nevét! Magamba fogom temetni, mint azt a pazar éjszakát a Dácia-teraszán. Jöjjön el holnap délután a temesvári vasuti hidhoz, az jó messze van s talán madár sem jár arra. Csak szerelmes ember. Azoknak pedig ezer okuk van arra, hogy ne árulják be Önt undok férjeurának, aki bizonyára észrevett valamit, azért távoztak olyan korán? Jön? Remélhetem? Ha nem — meghalok. Már vásároltam is egy nevolvert. Hódoló kézcsokkal: Főzhő Robur.”

(Azt hiszem: az asszony elment a temesvári hídhoz.)

Valami ostobaság.

Fiatalemler. Nincs fején formaszapka, de biztosan diák, aki vakációzik. Gyermekszobája volt. Meglehetősen hanyag mozdulatai vannak s nagyon tetszett neki Conrad Veid. A hónap alatt Baudelaire-kötet, a címlapjával feltűnően kifelé fordítva. Mielőtt elolvasná a levelet, rágyújt. Hogy a harmadik szippantás a torkára fulladt, megállapítom: valami ostobaság.

„Sanyikám! Az a szemtelen Misi tegnap a konviktusban igen furcsa történetet mesélt el rólad és Iláról. Azt mondta, hogy te soha sem oskoltad meg Ilát, mert annak a főnök ur udvarol, aki egyszer meg is pofozott, amiért virágot mertél küldeni Ilának. Azonnal jöjj és

vágd a szemébe a Misinek, hogy szemtelenül hazudott. Különbben ma beszéltem az erdősi fiával is. Nagyon szívesen kölesön adja a pisztolyokat. En már mindent elrendeztem. En és a Józsi leszünk a segédek. A Józsi még izgul, de én tudom, hogyan kell csinálni. Emlékszel, egyszer együtt láttuk azt Beregitől a Vasgyárosban. Ólel szerető barátod, Sándor.

U. i. Seirotta tanár urat tegnap együtt látták az Ilával.”

(Sanyikám, én meg merek rá esküdni, hogy te nem fogsz párbajozni a Misivel s amiatt a pofon miatt már nem is megy vissza a konviktusba. Majd csak „linkelsz” valamit a papának.)

Bűn.

Arizonai apacsokat ábrázolnak ilyen maszkban a statiszták az amerikai kalandorfilmeken. Elszántan szakítja fel a borítékokat s hiába igyekszik fölényesnek maradni, durva lényén átszűrődik a Bűn izgató közelsége.

„Komám, a Tóni tegnap kikomálta a dógot és rájött, hogy az öreg éceaka mindig egyedül durmol, nincsen mellette senki, a pénzszerény kulesa a nahtkaszliba van, ezt a Gyuritól tuggya, aki inas volt tavaj az öregnél, de a Veres Juli miatt ott hatta a szolgálatját és most éjjeliőr azon a fertájon. Gyere hónap a régi kocsmába, ott megdumájuk a dógot, ráspojt is hozzá, meg gomboatús májat, mert kutya is van és a zsákot se felejesd el. Jani.

(A folytatást a rendőri riporter írja majd meg, aki a sikolyokat sem fogja kihagyni s a vért sem, ami egy meggyilkolt ember szívéből szivárgott az ágyra valamelyik magányosan álló villa hálószobájában.)

Tragédia — más

Munkásasszony, a karján csenevész gyerek. A postáskisasszonyok meg is mondja, hogy a férjétől vár izenetet; aki a petrossényi bányák mélyén csikarja ki az Anyagból a száraz kenyeret. A pénzt azonban „restanciás” levélben küldi, mert másként az anyós kaparintja meg, az pedig elissza s ha a menyé kérné, hát kilöki a házból. Nem is szükséges leolvasni az arcáról, nem ismeri a betűket, én olvasom fel neki a szomorú izenetet:

„Algyon meg a Jó isten teruskám én Megvolnék valahogyan és itt küldök egy kis Pézst is tenéked karácsonyra, csak Hatvan lejt mer nem marot Tób elveszlett teruskám Ugy segíjjen az isten nem ittam el, pedig vátig hívnak a cimborák a lajbi zsebéből vesztet el tegnap éceaka, mikor a szálásra Mentem oszt egy rőndér megállított és azt mondta, hogy részeg Kutyanak dutyiba a helye és másnap reggel nem volt meg a Pézsem és el is csaptak a bányából hogy elkéstem másnap s én Mostan törökországba megyek három cimborával mert aszongyák ott nagy becsületje van a dógos kéznek te teruskám Vigyázzá adig a micikére maj küdök én onan sok Pézst csak segítsen meg a Jó isten most zárom levelem és a Pézzen vegyé karácsonyfát is és Imádkozatok érted a te szerető Férjed Kis András József munkás.”

Igy jönnek az izenetek a poste restante levelekben. Szerelmem, bűn, csalódás és tragédia, mint más levelekben s mint amikhez már hozzá szoktatott az Élet. Ezek a levelek azért mégis mások. Titokzatosak, kényelmesek, biztosak. Eljut a címzetthez és mert titokzatosak, legtöbbször titokban is maradnak a benne küldött furcsa, szomorú vagy ujjongó üzenetek. (P. A.)

2000 mtr. különféle maradék félárban míg a készlet tart. **Vándornál** saját érdekében használja fel e ritka alkalmat

H I R E K.

B. U. É. K.

Hajrá! Ujját meg duhaj kedvvel az ősz-
tendő halott! torát! Mulassunk, kacagjunk,
örüljünk, mert elmúlt ez az esztendő is, mely
oly sokat ígért és oly keveset adott. Már su-
han felénk az új év és mi dőcögünk lassan elő-
re. Ne féljünk: utólr és ne aggódjatok: hoz
valamit. Fényes hull a csillárokból és a zene
tépett akkordjai összelekeziknek a párás, füs-
tös levegőben a csengő asszonykacajjal. Szép
muzsika ez: az Életé.

Most... Az idő megállott egy pillanatra,
egymást fedte el a két óramutató. Mögöttünk
leborult a mult nagy, szürke, mindent betaka-
ró kárptfüggönye és repedéseim emlékpillan-
gók röpködnek még felénk. De szemünk kuta-
tóan előre néz. Tágult pupillák merednek a
feketesség felé, amelyből kiparázslík egy szivar
vagy cigaretta tüze. Mintha robogó vonaton
ülnénk, amely hasítja a sötétséget és felvilág-
ít távolról egy-egy házikó ablakszeme. Vajjon
mi van az ablakszemek mögött, a parázsló sziv-
ar, vagy cigaretta másik végén? Megfa-
gyott-e a mosoly a szájakon, mint ez a pill-
anat, amikor már elmúlt a mult, de még nincs
jövő. Remények, vágyak, kívánságok rajzanak
a parázsló cigaretták mögött és a sötétségbe
megvalósulásokat rajzol a képzelet.

Egy pillanat, amikor nincs jövő és nincs
mult, amikor megállott az idő. Egy pillanat,
amit örökké kellene tenni. Az ó- és újév öle-
kező éjszakája...

De a nagy mutató lassan eltávolodik a ki-
csitól és most... Kacagás, sivitás, füttylés,
Élet... Élet! Itt van az 1927. Gomolyog a füst
a csillárok körül. Szürke és homályos, bizony-
talan és átlátszatlan, érthetetlen és rejtélyes,
félelmetes és csalogató, mint a mélység, a ma-
gasság, a távolság, mint a tenger, mint a jövő.
A tenger apró vágy- s reményhábjai, amelyek
fehérek és átlátszóak, szétpukkanának és ujja-
sütleknek. Kutatva néz feljűk szemünk. Mit
lát bennünk? Mindent, semmit...

Mondd mit akarsz kihalszani ebből a ten-
gerből?

Szerelmes vagy? Nézd, ott mindjárt a tük-
ör fölött. Hogy összelelekezett két füst-
hulám. Nézd! Az egyik te vagy, a másik ő.
Ugy-e ezt akartad? Megkapod, a jövő meg-
ígérte.

És te?.. Pénzt, sok pénzt! Látod! Hul-
lanak az aranyak, ott a csillárok fölött. Egy
zsákba hullanak és te tartod a zsák száját.
Kacagj! Öröj! Mind a tied.

Te pedig egészséget vársz a jövőtől. Fi-
gyeld! Most szétnyit a füstkárpit és ott állasz
mögötte, piros az orcád, egészséges vagy.
Kell-e más? Az új esztendő mindent ígér, csak
kérjétek, csak akarjátok.

Csak akarjátok és akkor nem hiába kívá-
nunk néktek sok örömet és boldogságot az új
esztendőbe: B. u. é. k. (D. G.)

— Lapunk legközelebbi száma a kettős ün-
nep miatt kedden reggel jelenik meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai inté-
zet időprognózisa szerint változókéony idő várha-
tó, kevés csapadékkal, a szelek gyengülésével és
fagyponót körüli hőmérséklettel.

— UJÉVI SZÁMUNK annak ellenére,
hogy 20 oldal terjedelmű, 6 lethe kerül.

— Pápai áldás Ferdinánd királynak. Rómá-
ból jelentik: Romeo Popescu és Emanuel Jo-
nescu román aviatikusok tegnap Roter-gépükön
Bucurestibe repültek. Magukkal vitték a Vatikán-
nak a bucaresti-i pápai nunciushoz intézett leve-
lét, aki felhatalmazást nyert arra, hogy ádjia a
pápa apostoli áldását és szerencsekívánatait Ferdi-
nánd királynak felgyógyulása alkalmából.

— Az újév munkaszünete. Mutiu Traian
rendőrprefektus intézkedése szerint szombaton
teljes munkaszünet van, de vasárnap délelőtt a
fodrászüzletek nyitva tarthatók. A jövő héten, ja-
nuár 6-án. Vízkereszt napján teljes munkaszüne-
tet rendelt el a prefektus és egyben szigorúan be-
tiltotta az előtte való délutántól másnap reggelig
a nyilvános, zenés mulatságok rendezését, kávéhá-
zakban tilos lesz a zene és 5-én este sem színhá-
zi, sem mozielőadások nem tarthatók.

Románia tiltakozik a párisi döntés ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósíójának távirata.) A Dimineata párisi tudósíója nyomán azt írja, hogy amennyiben az abszontisták ügyében a párisi döntőbírósg magát illetékesnek mondja ki, úgy Románia az ítéletet nem fogadja el, mert ebben az ügyben a mult év folyamán már a Népszö-
vetség döntöt.

Egy hónap múlva: Averescu—Maniu-kormány.

A Lupta érdekes cikke. — Mit kért a nemzeti-parasztpárt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósíójá-
tól.) A Lupta mai számában cikket írt Grigore
Filipescu, a nemzeti-parasztpárt egyik vezető
tagja a néppárttal való tárgyalásokról. A ma-
ga részéről ajánlja pártjának a fuziót, mert kü-
lönben a néppártot rövidesen felváltja a libe-
rálisok pártja és ezt csak a fuzióval lehet meg-
akadályozni. Dacára, hogy jelenleg megsza-
kadtak a tárgyalások, minden valószínűség
szerint egy hónapon belül Averescu—Maniu-
kormány alakul. A fuzió terve már abban a

stádiumban volt, hogy csak a ratifikálás hiány-
zott, mikor Maniu azt minden különösebb ok
nélkül lefújta. Ezek szerint a nemzeti-parasztp-
párt négy miniszteri tárcát kér, a prefektus
és városi tanácsosi állások felerészét. Averes-
cu, minden fenntartás nélkül ezt meg is adta,
csupán a miniszteri tárcákat redukálta kettőre,
de a két legfontosabbat, a pénzügyminiszterit
és a külügyminiszterit engedte át. A tárgyalá-
sokat a néppárt részéről Goga Octavian, a
nemzeti-parasztpárt részéről pedig a cikkíró
Filipescu folytatta le.

— A prefektus újévi üdvözlése. Boneu Va-
zul prefektus a szokásos újévi üdvözléseket az
Idén szombaton délelőtt 10 órától fél 12-ig a
prefekturán fogadja.

— Újévi Istentiszteletek Aradon. Az
aradi római katolikus templomban újév nap-
ján reggeli 6 óraker csendes mise, 7 óraker
orgonás mise, amelyen Monay Ferenc dr. plé-
bános prédikál, 8—9-ig pedig csendes mise
lesz. 10 óraker ünnepi nagymise, 11-től fél
12-ig orgonás mise, délután 6 óraker Szikra
Lénárd plébános tart beszédet, amely után
ünnepélyes esti ájtatosság és áldás követke-
zik. — A református templomban újév napján
délelőtt 10 óraker ünnepi Istentisztelet lesz,
amelyen Csécsi Imre esperes prédikál, ugyan-
ekkor a gáji hiveknek Patai Lajos segédlel-
kész tart Istentiszteletet. — Az ágostai evan-
gélikus templomban újévkor délelőtt 10 óraker
ünnepi Istentisztelet lesz. Amelyen Dénes Béla
segédlelkész beszél. — Újév napján 9 óraker a
gör. kat. román székesegyházban nagymise
lesz, amelyet dr. Comsa Gergely püspök fog
pontifikálni, az összes aradi lelkészek segéd-
lete mellett. A szentbeszédet Turic Caius lel-
kész tartja. A nagymise után 11 óraker ünne-
pélyes Te Deum lesz, amelyen megjelennek a
polgári és katonai hatóságok összes vezetői.
A Te Deum után ünnepélyes újévi fogadás
lesz a püspöknél. — A gör. kat. templomban
reggel 6 óraker tartják meg újév napján az
első Istentiszteletet. Fél tíz óraker Popa Jó-
zsef esperes ünnepélyes nagymisét mond és
predikációt tart. Délután 3 óraker az esperes
közreműködésével ünnepélyes vecsernye
lesz a gör. kat. templomban.

— Újév Bucurestiben. Bucurestiből je-
lentik: Az újévi ünnepek programját meg-
állapították. Délelőtt 11 óraker a patriarcha-
tus templomban Te Deum lesz, amelyen az
udvar, a miniszterelnök, a kormány tagjai, a
törvényhozó testületek képviselői, a polgári s
katonai hatóságok képviselői vesznek részt.
Te Deum után a miniszterek a cotroceni-i palo-
tába mentek, ahol átnyújtják szerencsekívána-
taikat a királynak.

— A Banca Nationala új kormányzója. Bucu-
restiből jelentik: A miniszterelnök ma érkezett
vissza a fővárosba és a délelött folyamán kihall-
gatáson jelent meg a királynál, akinek előterjeszt
a Banca Nationala kormányzójának és alkormány-
zójának a kinevezésére vonatkozó javaslatot. Mi-
után a jelenlegi kormányzó mandátuma holnap
lejár. Egyelőre semmi biztosat nem tudni Ave-
rescu tábornok szándékaról az új kormányzó
kinevezését illetőleg.

Névjegvek, nyomtatványok Strazzák
szorok, dossziék, levélíróndezők. Karácsonyról
maradt rongált dobozu levélpapírok beszerzési
árban, KERPELNEL. 7623

— Az erdélyi magyar tisztviselőkért.
Clujról jelentik: Calutiu kolozsmegyei prefek-
tus, aki eddig is a legmegértőbb politikát kö-
vette az erdélyi magyarsággal szemben, most
olyan szerepet vállalt magára, amely minden
tekintetben elő fogja mozdítani a románság és
az erdélyi magyarság közötti barátságos kap-
di gyaránál.

csolatok kiépítését. A prefektus ugyanis az új-
évi üdvözlések során átnyújtja Goga belügy-
miniszternek, aki jelenleg Csucsán tartóko-
dik, az állás nélkül maradt magyar köztisztvi-
selők memorandumát. Körülbelül 2500 ember-
ről van szó, akiknek legnagyobb része kisebb
rangu tisztviselő volt.

— Müttermüller Józsefné temetése. Meg-
határozott módon, nagy részvét mellett folyt le az
Aradon működött Müttermüller Józsefné,
aradi zenekonzervatórium tanárnő temetése
Rovinén. Rengeteg tömege a résztvevőknek
kísérte ki a megboldogultat, sűrű hózivatar-
ban, az ottani temetőbe. A temetést Len-
gyel József nadlac-i róm. kath. plébános vé-
gezte, dr. Wild Endre minoritarendi expo-
vinciális, dr. Vass Dezső, Szirmai József,
Peskai Ignác minorita atyák, Lukács Imre
tornyai esperes, Oláh Vencel, Stéger Sán-
dor segédlelkeszek és dr. Eisner József
szentszéki ülnök asszisztenciája mellett. Részt
vett azon Rovine község előljárósága, az ottani
hitközségi szervezet, felekezeti különbség nél-
kül az ottani felekezetek lelkészi kara, a tan-
testületek, a kondoleálók mélyen meghatott
nagy tábora. Aradról kiutaztak a temetésre dr.
Angel István polgármester és családja, Boross
Jusztine volt polg. isk. tanárnő, Belezna Ist-
ván festőművész és családja, a Szabó, a Varga
családok és többen. A távol maradónak a
család fájdalmával való közösséget pedig ta-
nusítja az a rengeteg távirat, levél, amely a
kedves halott örök távozását sajnálja.

Waldbauer—Kerpely

„vönönégves“ Jan. 11. Jony 50-200 lalg Sándor F.-nél.

— Vörhenyszérum Romániában. Az aradi
városi orvosi hivatal ma leiratot kapott az
egészségügyi miniszteriumtól, amelyben értesít-
ték az orvosi hivatalt arról, hogy a Cantacuzino-
szérumgyár megkezdte a vörheny szérumának ál-
lami felügyelet mellett való gyártását. Miután a
külföldi szérumok behozatala tilos, aáltalós, ha
ha a gyógyszerárak beszerzik a szükséges kész-
letet. Dr. Cucu Vazul városi főorvos különben ma
közrendeletileg értesítette erről az összes aradi
gyógyszertárakat és felhívta őket arra, hogy a
Cantacuzino-gyár Dick-módszer szerint készített
vörheny-szérumából szerezzék be a megfelelő
készletet. Kérdést intéztünk a főorvoshoz azirány-
ban, hogy miért tartják fenn a külföldi szérumokra
a behozatali tilalmat, mire dr. Cucu a következő-
ket mondotta:

— Minden országban állami felügyelet mel-
lett készülnek a szérumok, amelyeket minden ál-
lam monopolizálni igyekszik. Rendkívül nagy ve-
szély származhatik abból, ha — mint a Salvarsán-
esetek is mutatták — valamilyen hiba történik a
szérumok készítésénél. A Cantacuzino-gyárban
készült szérumokért az állam felelősséget tud vál-
lalni, mert állami felügyelet mellett készítik azo-
kat. Nem vállalhatja azonban a felelősséget a kül-
földről importált szérumok és azoknak használata
által beállott eszeleges súlyos következményekért.
A bucaresti-i gyár szakavatott vezetés melletti
gozik és szérumai olcsóbbak, bármely r

Az idő előrehaladottságára való tekintettel, az összes saion cikkek beszerzési árban lesznek :: elárusítva ::

Vándor divatruházban Strada Metianu

— Szencziós találmány a vonat-összeűkőzések és kisiklások elhárítására. Bécsből jelentik: Szencziós találmányt szabadalmazott a minap az osztrák szabadalmi hivatal. Egy bécsi vállalkozó, Drach József olyan készüléket konstruált, amely új korszakot jelent a vasúti közlekedés terén. Drach találmánya megakadályozza a vonatok kisiklását és összeűkőzését. Eddig nem sikerült feltétlenül biztos elhárító készüléket készíteni hirtelen jött akadályok, a lokomotívok izzása, kőd, hibás váltóállítási súlyos katasztrófák okozói voltak. Drach készüléke azonban az összes előforduló veszélyek esetén feltétlenül biztonsággal működik. A készüléket a sínek magasságában a lokomotívra és hátul az utolsó kocsihoz kell felszerelni. Erre a vonat minden akadály előtt egy fél kilométerrel automatikusan megáll. Az új találmány nemcsak összeűkőzéseket és kisiklásokat elhárít, de védelmet jelent vasúti merényletekkel, mint a sínek felszakításával, mesterséges torlaszokkal szemben. A korszakalkotó találmánynak közgazdasági szempontból is nagy fontossága van. Eltekintve attól, hogy a vasúti szerencsétlenségek világszerte évenként sok száz áldozatot követeltek, a vasúttársaságok hatalmas biztosítási összegeket voltak kénytelenek évenként fizetni kártérítés és fájdalomdíj címén. Az új találmány alkalmazása esetén a vasúttársaságok a kötött biztosításokat lényegesen redukálhatják majd és a prémiumokra fordított összegek javarészt beruházásokra fordíthatók. Drach a találmányt már az európai államokban és Amerikában is bejelentette szabadalmazás céljából.

— Eljegyzések. Váradi János órász és ékszerész Arad, kedves leányát, Sünckit, karácsony első napján jegyezte el Gerhardt László Oradea-Mare-ről.

Fejes Nusi Minis, Princz Arthur Arad, jegyesek.

— Az aradi Növédelmi Hivatal a szegényekért. A Szociális Misszió Növédelmi Hivatala karácsonykor 260 szegénynek osztott ki zsírt, burgonyát és ruhaneműt 31.500 lej értékben. Napközi Gyermekotthonában pedig 30 gyermek állotta körül ünnepi örvendezéssel a ragyogó karácsonyfát, melyről nemcsak temérdek sütemény, cukorka, alma és játék hullott kőtenyéjükbe, de cipő is került mezitelen lábacskájukra, jó ruha a régi, szakadozott helyébe. Az ott kiosztott adományok értéke 11.000 lej volt. Mindez a boldogság pedig a közönség áldozatkészségéből fakadt. De a Növédelmi Hivatal az egész éven át ad, segít. Otthona napról-napra fogadja be az apró nyomorúkat. Hogy ezt megtehesse, ismét csak Arad jószívéhez fordul és január 15-ig miniszteri engedéllyel, a prefektúra által lebélyegzett gyűjtőkkel háznál-háza küldi lelkes hölgygárdáját. Kopogtat. — kér: „Adjatok”, hogy segíthessen azokon, akik csak a nincstelenség keserűségét ismerik. Vásárhelyi Janka, elnöknő.

— Black-Bottom legújabb táncra kurzus nyílik meg Fürst Jenőné táncsalonjában. Beiratkozások minden este 9 órától. Gyémántteremben.

— Csomagoló-papír olcsón Kerpelnél.

— Evezősök tea-estje Aradon. Az Aradi Torna Egyesület evezősei január hó 8-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Fehér-Kereszt nagytermében táncra egybekötött műsoros tea-estélyt rendeznek, amelynek tiszta jövedelme a marosparti motorcsónakház megvétele fordíttatik. Belépődíj személyenként tea-jeggyel, adóval 60 lej. Feljárt a Str. Eminascu (Deák Ferenc-ucca) felől.

— Fürst Jenőné táncsalonjában szombaton este 9 órakor vendégóra. Vasárnap délután 5 órai tea.

— Legmegbízhatóbb gyártmányú vászon csillagon olcsón beszerezhető Rosenblüh-cégnél.

Az Aradi Közlöny hír-pályázata.

A zsüri első döntése. — A megítélt 1000 lejes jutalom. — Rónáné-Horváth Mici a nyertes. — Új pályázat.

Az Aradi Közlöny terjedelmében való megnagyobbodása alkalmával 1000 lejes hír-pályázatot írt ki a december hó folyamán befutó legérdekesebb és legnagyobb feltűnést keltő híryanagra. Az Aradi Közlöny népszerűségét, olvasóinak a lap iránt való érdeklődését igazolja, hogy a pályázatra tömegesen érkeztek hozzánk táviratok, telefonjelentések, levélbeli tudósítások, amelyek érdekesebbnél érdekesebb eseményekről számoltak be. A pályázat feltételeinek értelmében minden hó végén odaítéljük az 1000 lejes pályadíjat az arra legérdemesebbnek talált hír beküldőjének. A szerkesztőségi zsüri ma délután ült össze és lelkiismeretes gondossággal megvizsgált minden, december havában beérkezett pályázatot és

alapos mérlegelés után „Letartóztatták Lengyel Irén férjét” című hír beküldőjének ítélte oda az Aradi Közlöny 1000 lejes pályadíját.

Az érdekes és nagy szenzációt keltő hír az összes erdélyi lapok közül elsőnek az Aradi Közlöny hasábjain jelent meg és országos érdeklődést váltott ki. Beküldője minden tekintetben megfelelt a pályázat feltételeinek és így a zsüri döntése kétségtelenül méltányos és igazságos volt.

Az 1000 lejes pályadíjat Róna Dezsőné Horváth Mici nyerte meg, akit értesítettünk a nap folyamán s aki az összeget ma fel is vette kiadói hivatalunkban.

A többi, beérkezett pályázatok között is nagyon sok érdekes híryanagra akadt, amelyek a szerkesztőségünk feldolgozásában színesebbé, elevenebbé tették terjedelmében kibővült

lapunkat. Hír-pályázatunk december havi eredménye minden bizonnyal általános meglepéssel fog kelteni még azok között is, akik pályázatukkal közelében jártak a nyereségtáblájának. Ezeknek az olvasóinknak a pályázat elnyerésére további alkalmuk nyílik a következő hónapok folyamán, mert természetesen, hogy az első havi pályázat nagyszerű eredményén felbuzdulva, az Aradi Közlöny január hónapra is kiírja a hír-pályázatot az eddigi feltételek mellett. A közönség tájékoztatása végett ezuttal is leközöljük a feltételeket:

1000 lej jutalmat kap az, aki 1927 január hó folyamán a legérdekesebb, eredeti esemény hírt leggyorsabban juttatja az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez. A beérkezett tudósítás valóban megtörtént eseményről szóljon és az igazsághoz hiven, tárgyilagosan közölje azt. Az eseménynek minden más lapot megelőzve, az Aradi Közlönyben kell először napvilágot látni. A híreket telefonon, táviratban, levélben, vagy személyesen lehet a szerkesztőséghez eljuttatni, de minden esetben közzendő a beküldő teljes neve s pontos lakcíme is, hogy a díjak hozzájuttatása lehetővé váljék. A hír beküldőjének nevét azonban kifejezett kívánságára a szerkesztőség diszkréciója védi. Közléseket az Aradi Közlöny szerkesztősége naponta elfogad az éjfél óráig.

Az első pályázati hónap sikere jogot ad nekünk annak a megállapítására, hogy ezzel az akcióval olvasóközönségünk még közelebb került régi kedvenc lapjához, amelynek most már nemcsak hűséges olvasója, hanem egyúttal tevékeny munkatársa is lett.

Visszavonultak az Unió-csapatok Nicaraguából.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Washingtonból jelentik: A Chicago Tribune szerint Coolidge kormányának tagjaival közölte, hogy az Uniónak Nicaraguával szemben a legteljesebb semlegességet kell tanúsítania.

A kormány hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy az amerikai csapatokat haladéktalanul visszarendelik Nicaraguából és csupán néhány szakasz katonaságot hagynak ott az Unió polgárainak védelmére.

— Kiss Rózsa táncművésznő közli, hogy az új kezdő-kolonnák szombaton 6-8-ig lesz tanórája. Vasárnap a vendégóra 1 óráig tart a Krispin-teremben.

Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanár véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— H. Sziklay Gizi jelmezbálja január 8-án Str. Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában. Karzatjegyek ugyanott kaphatók.

— Az ATE evezősei január hó 6-án, szombaton este 9 órakor a Fehér-Kereszt nagytermében, dr. Robu Jánosné és Zima Tiborné urasszonyok fővédnöksége alatt nagyszabású műsoros tea-estélyt rendeznek. Meghívandók névsorát kérjük Bauer Gyula üzletében (Minorita-palota) leadni.

— Dr. Walter Cornelius január 8-án este 6 órakor — német nyelven — új kurzust kezd, melyen a klasszikus variációkat és Beethoven IX. szimfóniáját tárgyalja. Jelentkezések a Városi Zenekolájában.

— Orvos-bál január 15-én a Központban.

— H. Sziklay Gizi, Str. Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában január hó 4-én kezdők részére új táncoklon kezdődik.

— Cirkuszhercegnő kottái Kerpelnél.

— A meglopott tolvaj címen megírtuk, hogy Bulgár Pétert a Horváth-féle szállóban a múlt hét egyik éjszakáján meglopták. Az ügyben lefolytatott rendőri vizsgálat megállapítása szerint Denck Róbertnek a lopás körül semmiféle szerepe nem volt.

— Dr. Posgay István operateur szanatóriuma bejáró és fekvő általános sebészeti és urológiai sebészeti, bel-, nő-, gyermek-, szem-, orr-, gége- és fülbetegek részére. I. és II. (klinikai) osztály. Szabad orvosválasztás.

— Black Bottom, a saison legdivatosabb táncát már tanítja Kiss Rózsa táncművésznő.

— Megkerült az eltűnt kisleány. Mai számunkban jelentettük, hogy Dikkel Mária 13 éves leánya szüleinek Mosótyz-telepen lévő lakásáról eltűnt. Ma délelőtt Costa Mihály olfai cipész-mester bejelentette a rendőrségen, hogy a leánya hozzászökött. Állítólag azért hagyta el szüleit, mert rosszul bántak vele. A megkerült leánykát a rendőrség intézkedésére ma átadták szüleinek.

— Találtatott a Szondy-patika előtt egy aranyozott tiszti kardkötő. Tulajdonosa nétfőn átveheti az Aradi Közlöny kiadói hivatalában.

A legjobb rádió lámpa

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Szombaton délután 3 órakor: Bob herceg, operett. (Mérésékelt helyárad.) Délután 6 órakor: Játék a kastélyban, vígjáték. (Mérésékelt helyárad.) Este 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszűnet.) Vasárnap délután 3 órakor: János vitéz, operett. (Mérésékelt helyárad.) Délután 6 órakor: Alvó férfi, vígjáték. (Mérésékelt helyárad.) Este 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszűnet.) Hétfő: Cirkuszhercegnő, operett. (A. bérlet.) Kedd: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bérlet.) Szerda: Vizkereszt ünnepe miatt nincs előadás. Csütörtök délután 3 és fél órakor: Névtelen asszony, dráma. (Mérésékelt helyárad.) Este 8 órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (C. bérlet.) Péntek délután 4 órakor: János vitéz, operett. (A. Faludy-féle gyermektársulat fellépte.) Este: Román előadás.

* Az aradi színház híradása. Ünneplő előadások. Szombaton délután 3 órakor mérésékelt helyáradakkal a Bob herceg kerül színpadra Kertész Mancival a címszerepben. Pártner Szentgyörgyi Mária. Délután 6 órakor ugyancsak mérésékelt helyáradak mellett a Játék a kastélyban van műsoron a premió nagyszerű szereposztásban. Este a Cirkuszhercegnőt játsszák harmadszor bérletszűnetben. Vasárnap délután 3 órakor a János vitéz, 6 órakor az Alvó férjet játsszák mérésékelt helyáradakkal elsőrangú szereposztásban. Este bérletszűnetben a Cirkuszhercegnő van műsoron negyedszer. — A Cirkuszhercegnő tölti ki a jövő hét egész játékkendőjét. Hétfőtől kezdve már rendszeres bérletszűnetben játsszák a szezon legnagyobb slágerét.

Cirkuszhercegnő 6 legszébb száma
4 24. — 10j
SÁNDOR FERENCNÉL Arad, megyeházzal szemben

* Új Molnár-darab. Budapestről jelentik: Faludi Jenő, a Magyar Színház igazgatója megszerezte a Magyar Színház számára Molnár Ferenc legújabb színdarabjának előadási jogát. Az új Molnár-darab 3 felvonásos vígjáték, amely a régi, jó, ferencjózsefi időben játszódik le. Színhelye Gastein, millióje: a monarchia legfelsőbb társadalmi rétege. Az új darabnak októberben lesz a premierje.

ZONGORÁK

elsőrendű külföldi gyártmányok békaművelésű kereszthurok: Förster, Hofmann, Dörr, R. Stolzhamer, Stingl original stb. kedvező feltételek mellett is 60 ezer lejtől kedvező nagy választékban kaphatók **FAIX J.**
Zongorateremben, Str. Constatorului 25. sz. (Batthyány-u.)

* A Waldbauer-Kerpely vonósnégyestársaság hangversenyei mindenkor eseményszámra mennek Európa metropoliszában is. Nem csupán kiválóan fegyelmezett harmonikus egységes, dologbeli nehézségeket nem ismerő, őszinte tökéletes játékok avatják Waldbauert. Keszlert, Temesváryt és Kerpelyt a legszerencsésebben megalakult kamarazene-társasággá, hanem főként a mű eszmélet tartalmát aprólékos gondnal, szinte maradéktalanul teljes, beleérzéssel érzékeltető, finom előadásuk teszi valamennyi fellépésüket eseményvé.

Itt az ujesztendő,
Az ó-év elmula,
Sportsment, pipás embert
Köszönt Bauer Gyula.

Királyi hadiparancs az újévre.

(Az Aradi Közlöny búcsúját tudósítójának távirati jelentése.) Őfelsége ma a következő hadiparancsot adta ki: Az újév alkalmával köszöntöm derék hadseregemet, mely fáradhatatlan aktivitásával érdemelte ki az országnak belévetett bizalmát. Remélem, hogy a jövő évben is ugyanazzal a kötelességtudással teljesíti a tisztikar és a legénység feladatát és megfelel a hozzáfűzött várakozásnak, I. Ferdinand.

Szilveszter-éjszaka Aradon.

A szilveszteri mulatságok egész sorozata jellemezte az ó-év búcsúztatását

(Arad, dec. 31.) Szilveszter éjszakáján jókedvvel, vígsággal búcsúzott Arad az elmúlt esztendőből. Arad ezuttal is alaposan kivette részét a szilveszteri dáridóból. Kávéházak, bárók, táncteremek, lokálok színültig teltek a múlt esztendőnek hátat mutató, vidám búcsúzókkal. Mindenütt, az egész városban csillogó ablakszemek, jazz-band, zongoraszó szűrődik ki mindenhonnan, a jókedv grimaszt vágott az esztendőnek: 1926 mehetsz, nem kellesz, elég volt belőled. Szinte szokatlanul nagyszámu helyen tartottak nyilvános szilveszteri üdvözlőt a múlt évet derűsen föl-váltó ujesztendő tiszteletére.

Az aradi Lloyd-társulat ezuttal is megrendezte helyiségeiben hagyományos szilveszteri estjét. A pompázó toalettek selyemzuhatagában, vakító ingplasztronok fényességében mulatott Arad elitársadalma. Jókedvű vígsággal üdvözlötték a jelenlevők az ujesztendőt, s lámpaoltás után megindult a kölcsönös jókívánságok egész sora.

A Központiszállóban a két szilveszteri mulatság is volt. A fások és az aradi román egyetemi diákok rendeztek pompás sikerű szilveszteri mulatságot. Hangos jókedv, nagyszerű szilveszteri derű uralta ezt a két bálát is. Éjfél után hatványozottan fokozódott hangulatban folyt a mulatság és a beköszöntő hajnal még a legfesztelenebb hangulatban találta együtt a jazz-band muzsikájára táncoló mulatókat.

Az aradi diákság Kiss Rózsa táncitanárnő helyiségében: a Krispin-teremben búcsúzott az 1926-tól. Kedves közvetlenség jellemezte a teljes számban kivonuló diákok piknik-szerű estélyét.

Katonai lázadás Görögországban.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Szalonkiból érkezett jelentések szerint a szalonkiai helyőrség fellázadt és Athén felé készül vonulni. A helyőrség meg akarja bukztatni a kormányt, amelynek helyébe katonai diktatúrát akar kikiáltani. A kormány megtette a szükséges óvintézkedéseket és

Vadászatok Aradmegyében

Három nap eredményei. — Bucuresti-i vendégek Aradon.

(Arad, december 31.) A kerületi vadászati főfelügyelőség képviseletében Clorogariu Jenő kapitány, vadászati főfelügyelő rendezésében három napos vadászat vette kezdetét a hó 29-én. A reprezentáns vendégek az adeai (ágyai) erdők egy részén vadásztak végig, mely vadászaton részt vettek: Boneu Vazir vármegyei prefektus, Miclosi Aurel dr., Miclea Sever dr., Lutial Cornu dr., Borneas Gyula dr. aradi ügyvédek, Zray Jenő középiskolai tanár, Gedeon János igazgató, Balogh János biztosítási főtitkár, Ardelean Alexa ujszentannai főjegyző és fia, Vernica főerdész, Tripa János erdőmérnök, Tokody Lajos, Jäger Antal, Lengyel Imre cukorgyári vegyész, ifj.

mozgósította a tengerészeket. Az egyik athéni lap jelentése szerint, ott a hatóságok egy kiterjedt őrszakszervezésnek jöttek nyomára, amely a „lát-hatatlanok társasága” címen működött. Vezetői közismert royalista politikusok. A társaságnak állítólag magában Athénben 114 szervezete van.

Miclea Sever és mások. Az erdei vadászat igen szép eredménnyel járt, több mint 150 nyul, róka és vadmacska került terítékre. A vadászok buzgó tevékenységét felette gátolta a sírtó eső, hó és a szél. A vadászatot a következő napon Ötvenes és Zimandulnoun (Zimandulfa) környékén folytatták. Ezen részt vettek: Micescu Istrate dr. a bucuresti ügyvédi kamara elnöke, a neves kriminalista, Zamfirescu György gyáros, Miclea Sever dr., Miclosi Aurel dr., Rimbas Romulus, Gedeon János, Zray Jenő, Ardelean Alexa és fia. Az eredmény igen kielégítő volt. A vármegyei vadászatot 31-én Somoson folytatják.

A „Moma-Codru” társaság ugyancsak 27-én kezdte nagyobb szabású hegyi vadászatát Moneasa (Menyháza) és Vaslich környékén, melyen résztvettek: báró Bohus fivérek, Andrány Károly báró, Czárán János, Dániel Péter, Kapdebo János, Bánhidu Sándor, Sármezey Antal és mások.

Az aranyember

Bosel tündöklése és bukása. — Hogyan lett a butoros inasból Középeuropa leggazdagabb embere. — A tüneményes karrier vége.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Most, hogy az osztrák postatakarékpénztár egykori vezetői előterjesztették az osztrák parlamenti bizottságnak azokat a szerződéseket, amelyeket az osztrák postatakarékpénztár kötött Bosellel és amelyekből kiderül, hogy Bosel tizenegymillió dollárral, vagyis hétszázhetvenmilliárdai tartozik az osztrák postatakarékpénztárnak, most, hogy Bosel csodálatos karrierje véget ért, vagy legalább is nyugvóponthoz jutott (mert az ilyen emberek karrierjében sohasem tudni, hogy mikor, melyik ponthoz érkeztek el) hadd merengjünk el kicsit ezen a csodálatos pályafutáson, amely kétségtelenül századunk legnagyobb csodái közé tartozik. Az, hogy a tengerentúlrá percek alatt lehet sürgönyöket küldeni, óceánok, egész világok fölött, — az, hogy a londoni Westminster-templom harangjait minden készülő nélkül, egyedül a puszta levegő közvetítésével lehet hallani Budapesten, nem nagyobb csoda, mint az, hogy a bécsi Schein-butor- és szőnyegkereskedés inasából Bécs, sőt egész Közép-Európa leggazdagabb embere lett, akinek a legelőkelőbb osztrák állami pénztár nyugodtan kölcsönzött 770 milliárdot, vagyis 55 millió aranykoronát.

55 millió aranykorona — egy 32 éves fiatal embernek.

Aki visszaemlékezik a béke idejére és tudja, hogy mit jelentett a háború idején 100 ezer aranykorona, — akár vagyonnak, akár adósságnak — az meg fogja érteni, hogy mit jelent az, ha valakinek egy állami pénztár 55 millió aranykorona hitelt nyújt! És mindezt Bosel 32 éves korában kapta, mert ma, mikor karrierje kettéropant, sincs több 34—35 évesnél! Ha visszafelé nézzük csodálatos karrierjét, azoknak a fantasztikus adatoknak az alapján, amelyek a parlamenti bizottság ülésén kiderültek, akkor meg kell állapítanunk, hogy 1918-ban, az akkor 26 éves Bosel már olyan gazdag volt, hogy 18 millió aranykorona adót vetettek ki rá. És olyan tevékenységet fejtett ki, hogy, miként ő maga mondta a parlamenti vizsgálóbizottság ülésén, magas, sőt legmagasabb helyről kapta az elismeréseket.

Mivel érdemelte ki Bosel ezeket az elismeréseket?

Annak az elvénél a megvalósításával, amelyhez karrierje fénypontján is hűséges maradt: azzal, hogy nemcsak maga keresett, hanem másokat is keresetbe juttatott. Általában ezt jóságának nevezik, de Boselnél ez a jóság igen helyes üzleti elv volt, mert ennek köszönhetten tagadhatatlanul nagy népszerűségét. A hadiszállítók sohasem voltak népszerűek, de Bosel az 3 csoportjukban mégis általános kedveltségnek örvendett. Hátizsákokat, majd textil-neműeket szállított a háború alatt a hadseregnek, mindig korrekt volt a szállításokban és miután nagyban szállított, megelégedett csekély üzleti haszonnal. Természetes, hogy ez a csekély haszon, a nagy szállításoknál nagy haszonra gyűlt fel. Csak hogy Bosel értette a módját, hogy óriásivá növekvő vagyonával rokonszenvenessé tegye magát. Emlékezzetes, hogy a háború utolsó évében nagy élelmiszer- és anyagihiány volt a monarchiában, főleg pedig Ausztriában. Bosel akkoriban felkereste a bécsi rendőrség vezetését és felajánlotta, hogy a rendőrség számára beszerzési áron bocsájt rendelkezésre egyenruhára való szövetet.

A népszerű jótékonyág.

Abban az időben, a felfordulás idején, természetesen nagyon fontos volt, hogy a rendfenntartását megelégedett legénység lássa el és épen ezért a bécsi rendőrség vezetői szívesen fogadták Bosel ajánlatát. Ezt a hajlandóságát a bécsi rendőrség iránt Bosel továbbra is megtartotta, mert később, mikor a szociáldemokraták kenyérgyárat, az ugynevezett Hammer-kenyérgyárat átvette tőlük, a kenyéret is az előállítás áron bocsátotta a rendőrség rendelkezésére. Legvégül pedig, mikor már mindenütt ismerték és emlegették a nevét és vagyonának mérhetetlen nagyságáról már mindenütt legendákat beszéltek: megvá-

sárolta a Salzkammergutban, a Mondsee parkján lévő Kreutstein-szállót és azt a rendőrségnek ajándékozta, hogy a bécsi rendőrség tagjai ott pihenhessék ki nyáron a tél fáradalmait... De ezenkívül sincs se szeri, se száma azoknak a cselekedeteknek, amelyeket a köz, a szélesebb nyilvánosság javára tett meg: nem szólva arról, hogy fénykorában senki sem fordulhatott hozzá anélkül, hogy ne segítene volna rajta, egyre azon törte a fejét, hogy miképpen áldozhatna a köznek: így jutott eszébe, hogy a bécsi egyetemet, amelynek tudományos intézetét a fenntartásukra szükséges pénz hiánya miatt a megszűnés veszedelme fenyegette, szubvencionálni fogja s erre a célra évi 5 milliárd koronát ajánlott fel. Azután felajánlotta az osztrák kormánynak, hogy a Ballplatzon, a külügyminiszterium épülete mellett levő üres telken hatemeletes palotát építet, amely 3 év múlva az osztrák állam tulajdonába megy át. Addig is a hat emeletből ötöt felajánl egy állami levéltár céljaira és csak a hatodikon őhajtja elhelyezni bankházának iradályosságait...

Szerezni és adni...

Természetes, hogy mindezek az ajánlatok és jótétemények mérföldjelző kövei voltak annak a hatalmas utnak, amelyet vagyonban, tekintélyben, hatalomban megtett. Mert ki tagadhatná hatalmát, vagyonát, tekintélyét annak az embernek, akit Bécsben még sokan ismertek, mint szegény zsidó kereskedősegédet és aki felajánlja, hogy a konzervatív bécsi egyetemet, a világ egyik első főiskoláját elváltja és az osztrák állam számára a történelmi nevezetességű Ballplatzon palotát építet? Csak a sorson mulott, hogy egyik tervét sem válthatta valóra és hogy azt a törvényt, amelyet az osztrák parlament a telök odaajándékozásáról meghozott és amelyet Bosel-gesztnék hívtak egész Ausztriában, most már nem fogják végrehajtani. Sőt a sors tragikus és groteszk intézkedése, hogy még az osztrák állam perelte be Boselt a telék parkirozásának költségeiért és a törvényszék a milliárdost el is marasztalta 73 millió korona parkirozási költség és kamatai megfizetésében...

Természetes, hogy mindezt Bosel azért tette, mert vagyonban és pozícióban egyre emelkedett. Okos ember létére jól tudta, hogy olyan korszakban, amelyben az emberi léttől kezdve a vagyonon át a tekintélyig minden elpusztul, csak akkor válhatik szimpatikussá a maga nagy vagyonával, ha ebből a vagyonból másoknak is juttat. Mert vagyona folyton növekedett. Első zseniális fogása volt, hogy a háború alatt hadiszállítással keresett készpénzkészletét a háború utolsó évében, mikor a háború elvesztése már a beavatottak előtt nyilvánvaló volt, kivitte Svájcba. Bosel jól tudta, hogy a háború elvesztésének óriási anvagi és morális konzekvenciái lesznek és ezért pénzt svájci frankokra váltva a külföldön helyezte el. Mikor azután nyilvánvaló lett, hogy ez a számítása helyes, mert a régi közös pénz értéke napról-napra csökkent, akkor megkezdte nagyméretű spekulációit, amelyek ma már az összes háborús országokban ismert módon, csak természetesen óriási méretekben folyt le. Hitelekért vett igénybe, hitelbe vásárolta össze a részvényeket és minden más jószágot, az ugynevezett Sachwerteket, amelyeket azután elértéktelenedett osztrák koronával fizetett ki.

Veszedelemes ambíciók.

Így tiszerezte—százszorozta meg hatalmas vagyonát és mikor már túlnőtt az összes bécsi új és régi gazdagok méretein, akkor erkölcsi ambíciói támadtak és ostromot indított Ausztria egyik legrégebbi pénztárára, az Uniobank ellen, amelynek részvénytöbbségét megszerezve a bank Ferenc József-korabeli

Reumás?
Es ellen legjobban használnak
Bayer
Aspirin
tablettái.
Csak az eredeti csomagolás vásároljuk (6 vagy 20 tablettát tartalommal) a fentérszűrésű proszecséltlyesgeitellával

elnökét, az öreg Minkus Jenőt állásából letette és a bank részvénytöbbségének a birtokában maga ült a bank elnöki székébe. De ezzel sem elégedett meg: meg akarta szerezni Ausztria másik előkelő bankjának, a Bodenkreditanstaltnak részvénytöbbségét és a részvényekből hatalmas pakettet tényleg meg is vásárolt a tőzsdén. Megvette ezenkívül azoknak az iparvállalatoknak a részvényeiből is egy-egy pakettet, amelyek a Bodenkreditanstalt érdekköréhez tartoznak: a Steirer-Mühi, az Államvasut stb. vállalatok részvényeit. Ha ez a terv nem is sikerült, azért tagadhatatlan, hogy a konzervatív nagybank gögös vezetőinek sok keserű, izgalmos órát szerzett.

Természetes, hogy az Union Bank birtokában, az osztrák inflációnál szerzett tapasztalataival kiterjesztette érdeklődését az Ausztria körül lévő államok pénzügyére is: érdekeltséget vállalt Magyarországon is, de főleg nagy szerepet játszott a berlini infláció idején Németországban, ahol szintén egy előkelő nagy banknál vállalt érdekeltséget, megszerezte Csehország egyik legnagyobb iparvállalatának, a Laura-Hüttének a majoritását is. Gazdagsága tetőpontjára jutott belőle a lírikus, amidőn magához váltotta a Scheinféle butor- és szőnyegkereskedést, ahonnan, mint egyszerű zsidóit elindult szédületes pályájára...

Lehetetlen egy szót nem írni arról, hogy ebben az időben is milyen szolid és milyen egyszerű volt a magánélete: ő maga Hitzingben lakik egy villában, de külön villát vásárolt a szülei számára és ivócit fejedelmi módon látja el és nevelteti. Ő maga éjjel-nappal fenn ül a bécsi városháza mögött lévő irodájában és éjjel-nappal dolgozik, tanácskozik, irasításokat ad, újabb terveket eszel ki... Középeurópa egyik leggazdagabb embere, akinek közbén a világ minden tőzsdéjén megismerték a nevét, egy kis gyorsmelegítőn csinált rántottát ebédel és a szomszédos korcsnából hozatja fel egyszerű vacsoráját...

A csúcson.

Karrierjének és gazdagságának tetőpontját körülbelül három évvel ezelőtt érte el. Az osztrák korona stabilizálása után a bécsi tőzsdén bekövetkezett áremelkedés, amelyet akkoriban átértékelési hosszak neveztek kizárólag az ő vásárlásai és a nyomában lépő mil-liauferek vételei okozták és Bosel nem ok nélkül mondta e héten az osztrák parlamenti bizottság előtt, hogy abban az időben, ha egy szakácsné, vagy egy borbélylegény huszonöt darab részvényt vásárolt vagy adott el, arra rögtön azt fogták rá, hogy ez az üzlet az ő irodájából származik...

Három évvel ezelőtt karácsonykor nagy divat volt Bécsben a francia frank megkontrollálása. Mindenki arra számított, hogy a francia frankot is utól fogja érni a középeurópai valuták sorsa és az emberek csak úgy, mint előbb a középeurópai államokban. Franciaországban is, erejükön felül angasztálták magukat. Bosel is. Hatalmas angagemen-t vállalt a francia frank ellen és résztvett általa a frankspekulációban az osztrák Postatakarékpénztár is, amellyel akkor már, mint befel-

A legjobb schweiz! órák

Csáky

égenél Arad,
Bulev. Regele
Ferdinand,

alutheránustemplommal szemben

Saját műhely.

sos bécsi bankár összeköttetésben állott. Emelkeztes, hogy 1924 márciusában, mikor Morgan felajánlotta segítségét a francia kormánynak, a francia frank rohamosan kezdett emelkedni és elsöpörte utjából a spekulánsokat. Akkorában Bosai is óriási veszteségeket szenvedett, de okos üzletember léte ki akarta fizetni a veszteségét. Hogy tehette ezt? Elegendő készpénze nem lévén, részvényállományának nagy részét akarta piacra dobni, hogy az értekapott pénzzel kiírhassa adósságait, amidőn befolyásos államférfiak, akik között elsősorban dr. Zimmermann, a Népszövetség hollandi főbiztosát emlegetik, aki a tőzsde leőresztését az osztrák szanálás veszélyeztetését feltette, kérésére részvényeit nem adta el, hanem elzálogosította őket a Postatakarékpénztárnál, amelynek már ugyis adósa volt és amely újabb kölcsönöket folyósított a számára. Nem ok nélkül mondta tehát Bosai a parlamenti bizottság előtt, hogy azért lett koldussá, mert optimizmusának az áldozata és mert hazafiasságából részvényeit nem eladta, hanem elzálogosította. Ha ő akkor részvényállományának nagy részét piacra dobja, akkor az egész közép-európai gazdasági világ megrengett volna; és elsősorban persze Ausztria.

A karrier vége.

Csak hogy ennek a cselekedetnek nem voltak áldásos következményei. A részvények a tőzsdén lassan, de következetesen visszafelé mentek, vevő nem akadt rájuk, — az adósság pedig folyton emelkedett, mert Bosai nemcsak törleszteni nem tudta adósságát, hanem még a kamatokkal is adós maradt. Ilyen körülmények között jött létre az az óriási összeg, amellyel ma a postatakarékpénztárnak tartozik.

Meg fogja-e fizetni valaha? Csodálatos karrier ében lesz még egy hullám, mely ismét a magasba veti? Ki tudna ezekre a kérdésekre ma válaszolni? Bizonyos csak annyi, hogy ez a feketeruhába öltözött mélabusszemű kis ember, aki úgy tud bánni az emberekkel, mint talán senki más és aki e héten a kétségtelenül semmellelme érző parlamenti bizottság tagjainak a rokonszenvét is megnyerte, a legcsodálatosabb karrier egyikét futotta meg, amelyek csodákban éppenséggel nem szegény hazánk felmutat.

M o z i.

xx Mindenkit bámulathatba ejt az a csodálatos művészet, mellyel az elhunyt nagy mezzszinész Rodolpho Valentino a Fekete sas főszereplő alakítja. Csütörtök óta minden este zsúfolt nézőtér gyönyörködte végig a képet, melynek különös érdekességet ad az, hogy minden előadást értékes prologus vezet be, mely Rodolpho Valentino életét és pályafutását ismerteti. A Fekete sas vasárnapig marad az aradi Apollo műsorán és az előadások szombaton és vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx Olcsó Himnatinékat rendez szombaton és vasárnap délelőtt 11 óral kezdettel az aradi Apollo mozgószínház. Szombaton délelőtt Sámson az üstökösön című fényes kiállítású kép kerül vetítésre, míg vasárnap délelőtt Végzetes gyémánt címen nagyszabású kalandor dráma kerül bemutatásra. A matinékat 5, 10 és 15 lejes helyárak mellett rendezi az aradi Apollo.

xx A legjobb Rin-Tin-Tin kép ejtette bámulathatba az európai mozgóközönséget. Ez a csodálatosan okos és különös tökéletességgel idomított farkas kutya legújabb képében „A kutya szívében” olyan érdekes és lebbincselő játékot produkál, hogy méltán bámulathatba ejti a nézőt. A szenzációs Rin-Tin-Tin film most érkezett le Romániába és elsőnek az aradi Uránia szerente meg a vetítési jogot. Szombaton kerül a kép bemutatásra és már is óriási érdeklődés előzi meg a szenzációs filmet. Az előadások szombaton és vasárnap 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Megmarad a magas vasuti tarifa.

Visszaszították az olcsóbb díjazás életbeléptetését. — Nagy feltűnést keltő rendelet az aradi vasutigazgatóságon.

(Arad, december 31.) Nagy és őszinte meglepedést keltett az egész országban a napilapok ama híradása, hogy a közlekedésügyi kormány 1927. január elsejétől lényegesen leszűkítte a túlmagasra srófolt vasuti tarifát. Ezeket a híreket természetesen hivatalos helyről eredő információk és rendelkezések előzték meg és annál nagyobb megdöbbenést idéz elő az a ma Aradra a vasutigazgatósághoz érkezett rendelkezés, amely szerint az újonnan leszűkített tarifa nem lép életbe, hanem az 1926. szeptember 15-én életbelépett, felemelt vasuti tarifa marad a további intézkedésig érvényben. Érthetően nagy és kínos feltűnést kelt ez az igazán nem kellemes újévi ajándék, hiszen amint tudjuk, a közlekedésügyi kormány a felemelt vasuti tarifa életbeléptése után maga is belátta, hogy elszámította magát. A minisztérium jövedelem-szaporítást akart elérni és az új tarifák épen az ellenkező hatást, illetve eredményt hozták: A vasuti pénztárok jövedelme átlagosan ötven százalékkal csökkent, sőt egyes helyeken a csökkenés elérte a nyolcvan százalékot is. A kormány már akkor elhatározta, hogy ha nem is állítja vissza a régi olcsóbb tarifákat, de a jelenlegi lényegesen le fogja szállítani. A tarifák leszűkítését húzták-halasztották hétről-hétre, napról-napra. Közben pedig tömegesen

vásárolták az autókat a nagyobb városok kereskedői és gyárosai és utazói, akik eddig vasuton utazva keresték fel vevőköriüket, most automóbilon mentek helységről-helysére, mert beigazodott, hogy az automóbilon tartása és kezelése lényegesen kevesebb költséget emészt fel gyakori utazásnál, mint a drága vasut.

A vasuti tarifa megdrágulásának természetesen következménye volt a közszükségleti cikkek drágulása is. Az árusítók jogosan, vagy jogtalanul arra hivatkoztak, hogy azért drága az áru, mert megdrágult a vasut. Ilyen módon a vasuti tarifák felemelése általános elégedetlenséget keltett az országban. Küldöttségek, memorandumok mentek az illetékes minisztériumhoz és kérték, hogy az ország gazdasági életét megkötő, magas vasuti tarifákat szállítsa le. A közlekedésügyi minisztérium végre elhatározta, hogy a beigért tarifaszállítást tovább nem halasztja s 1927. január elsejével életbelépteti a valamennyire lemérsékelt vasuti tarifát. Már a hivatalos rendeletek is kimentek az egyes vasutigazgatóságokhoz, amelyek ez irányban meg is tették a megfelelő előkészületeket. Mindenki várta a január elsején életbeléptő olcsóbb tarifát s ehelyett rövid, néhányszavas távirat érkezett, amely mindent visszacsímal s további intézkedésig a régi, magasra srófolt tarifát zudítja az utazó közönség nyakára.

Zürichben 2.70 a lej.

Helyi valutaárak. (December hó 31.)

Kifizetések: Newyork 192.75, London 939.50, Prága 5.74, Páris 7.82, Milánó 8.80, Zágráb 3.43, Bécs 27.33, Amsterdam 77.40, Berlin 46.20, Budapest 368, Zürich 37.40. — Áru: Dollár 193, angol font 930, cseh korona 5.70, francia frank 7.75, olasz lira 8.80, dinár 3.35, osztrák schilling 27.25, holland forint 75, márká 46, magyar korona 370, svájci frank 37. — Pénz: Dollár 191, angol font 905, cseh korona 5.50, francia frank 7.50, olasz lira 8.50, dinár 3.25, osztrák schilling 27, holland forint 72, márká 45, magyar korona 380, svájci frank 36. Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdényitás. (December hó 31.)

Berlin 123.15, Amsterdam 207, Newyork 517.25, London 2511.50, Páris 20.50, Milánó 23.27.50, Prága 15.32.50, Budapest 72.40, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 2.70, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdezárlat. (December hó 31.)

Berlin 123.15, Amsterdam 207, Newyork 517.37.50, London 2511.75, Páris 20.47.50, Milánó 23.25, Prága 15.32.50, Budapest 72.40, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 2.70, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

A Bucuresti-i tőzsdén ünnepi szünnnap volt.

= Iparosok országos tanácskozása. Cluji tudósítónk jelenti: A cluji ipartestület megkeresi az ország összes ipartestületeit, hogy tiltakozzanak a készülő ipari törvénytervezet ellen, hogy a szerződési és tanoncfelszabadi-

fási díjakat a jövőben a munkafelügyelőségék javára szedjék be. Ezek a díjak eddig az ipartestületek legfontosabb jövedelmét képezték.

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg
Bruckner butorgyár raktárait Arad,
Strada Ghiza Birta No. 16
Cégulajdonos: VAJNA ADOLF.

SPORT

C Az Aradi Athletikai Club évi közgyűlése 1927 január 8-án délután fél 6 órakor a város háza kis tanácskozó-teremben lesz megtartva, melyre a tagokat ezton hívja meg az elnökség.

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző csoportja

Arad, Ipartestület Bulevardul Carol I. No. 48.

Köszönetnyilvánítás. Nem mulaszthatom el-köszönetemet nyilvánítani az aradi iparosok, temetkezést segélyző csoportjának férjem elhunytá alkalmával velem szemben tanusított előzékeny és gyors bánásmódjáért, amikor is a 16.000 lej temetkezési járulékat azonnal kifizette. Ezen humánus emberbaráti intézménybe való belépést ajánlom minden iparos társamnak. Arad, 1926, december hó 29-én. Özv. Dolezsál Mihályné. — A csoport igazgatósága értesíti tagjait, hogy december 31-ig a 162 halálzási járulék szelvénye vált esedékessé.

A tagokat érdeklő tudnivalók mindenkor az Aradi Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

Az aradi APOLLOBAN szombaton és vasárnap

RODOLPHO VALENTINO

utolsó nagy filmje a

FEKETE SAS.

Az előadások mindkét napon 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9 órákor kezdődnek.

Boldog újévet kíván

vevőinek és fogyasztóinak, valamint további támogatását kéri:

Schmollpasta R.T.

Cipőkrémgyár
képviselője:

Reisz Emánuel.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja

A polgári menház lakóinak f. é. december hó 23-án délután 3 órakor karácsonyi ünnepélyt rendezett, amely várokozásokon felül sikerült, nemcsak azért, mert Arad társadalmának minden rétege és a város vezetősége is képviselve volt, hanem azért is, mert a polgárság adományaiból minden szükségletüket ki lehetett elégíteni. Első sorban az aradi textilgyárat, majd az aradi Tricotage-gyárat illeti a jótékony egyesület köszönete, valamint Székely Lénárd minorita áldozatmaszerű beszédét is, amely könnyeket csalt a jelenlévők szemébe. Az igazgatóság a legutóbbi ülésen kintalványozta özv. Friedmann Dávidné, az elhunyt 6-os számú tag után a 10.000 leányi temetkezési segélyt. A tagok járuléka ezután esedékes. Megelégedéssel fogadta az igazgatóság a jelentést, hogy az aradi textilgyárban már megindult a propaganda. Bálint István, huedini (Bánffyhunayd) asztalosmester propaganda céljaira az alapszabály kivonat példányait kérte. Amint látszik mindinkább terjed a csoport jótékony feladata iránt való érdeklődés. Csak a tömörült erő képes ilyen nagy segítséget adni a családnak, annak nehéz óráiban. Mindenki helyesen cselekszik, ha az övéiről is gondoskodik és a csoportba tagul belép. Egyben értesítjük tagjainkat, hogy december 31-ig a 46-ik halálzási járulék szelvénye vált esedékessé.

A tagokat érdeklő tudnivalók mindenkor az Aradi Közlöny vasárnapi számában olvashatók.

ENESCU hangverseny január hó 17-én és 18-án.
Jegyek: **BLOCH** cégnél kaphatók.

Rád'6-műsor.

Szombat, január 1. Wien—Grác. 19. Hangverseny. Pfánia Jazz-band. — Pozsony. 18. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Vidám esti zene. — 22. Táncczene. — Breslau. 19.45. Katonazenekari hangverseny. — 22.15. Táncczene. — Prága. 20. Hangverseny. — London—Darenty. 22.30. Hangverseny. — 23.30. Táncczene. — Stuttgart. 20. Hangverseny. — Róma. 17.15. Jazz-band. — Berlin. 20.30. Népszerű zenekari hangverseny. — 22.30. Táncczene. — München. 20. Népszerű hangverseny. — 22. Táncczene. — Budapest. 9.15. Hírek. — 10. Nagymise a belvárosi templomban. — 11.45. A Melleskvartett hangversenye. — 15. Gyermekmese. — 16. Cigányzene. — 17.45. Dialógok. — 19. Operaelőadás. Pfánia cigányzene.

Vasárnap, január 2. Wien—Graz. 18.15. Kamarazene. — Pozsony. 17.45. Hangverseny. — Milano. 20.45. Hangverseny. — Breslau. 20.10. Maarten van Geldern áriaestje. 22.15. Táncczene. — Barcelona. 17.35. Operaelőadás. — Prága. 20.02. Szórakoztató zene. 22.15. Táncczene. — London—Darenty. 22.35. Olga Haley hangversenye zenekari kísérettel. — Leipzig. 20.15. Népszerű zenekari hangverseny. 22.15. Táncczene. — Stuttgart. 20. Tarka-est. — Frankfurt a. M. 20.30. Zenekari hangverseny. — Róma. 21. Operaelőadás. — Berlin. 20. Operett-előadás. 22.30. Táncczene. — München. 19.45. Operett-előadás. — Budapest. 9.15. Hírek, szépségápolás. — 10. Nagymise a belvárosi templomban. — 11.45. Szimfonikus hangverseny. — 13. Közgazdasági hírek. — 16. Tarka zene. — 19. A Faluszövetség előadása. — 20. Hangverseny.

Hétfő, január 3. Wien. 21.05. Hangverseny-akadémia. — Graz. 19.30. Rádió-kabaré. — Pozsony. 18. Operett-est. — 22.30. Cigányzene. — Milano. 20.45. Hangverseny. 22.45. Jazz-band. — Breslau. 21. Szimfonikus hangverseny. — Prága. 20.02. Északi zene. 21. Szórakoztató zene. — Leipzig. 20.15. Kamarazene. — 22.15. Táncczene. — Stuttgart. 21.30. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 19. Operaelőadás. — Róma. 21. Hangverseny. — Berlin. 20.30. Zenekari hangverseny. 22.30. Táncczene. — München. 18.30. Operaelőadás. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 16.30. Asszonyok iskolája (Szederkényi Anna) 17.02. Cigányzene. — 20. Hangverseny, utána külföldi állomások közvetítése.

Szerkesztői üzenetek.

A régi világ asszonya. Kérdésére: egészséges-e a rövidhaj viselete a nőknél, 1me a válaszuk. Nagyon aktuális téma. Egész határozottsággal a rövidhaj viselet mellett törhetünk lándzsát. Azon lehet vitakozni, hogy a rövidhaj viselete szép-e, nem volt-e szebb a régi Loreley-haj, de egy bizonyos, hogy egészségi szempontból számtalan előnye van a rövidhajviseletnek. Elsősorban a fejbőr sokkal tisztábban tartható, a nyak szabadon marad, ami feltétlenül az edzésnek egyik módja. A hosszú haj igen sok esetben eczemát okoz különösen a fülön. Orvosi tapasztalat és ebben a hölgyek is igazat fognak nekünk adni, hogy a nők aránytalanul többen szenvednek fülviszketegben a külső hangvezető kisebesedésében (eccema), mint a férfiak. Tapasztalat azt bizonyítja, hogy főleg a fejkorpa idézi elő ezt a megbetegedést. A fülrefésült haj ugyanis direkt uton vezeti a haj és a fejbőr tisztátalanságát és a különböző kórokozó gombákat a fülre. Számtalan tapasztalat szól amellett, hogy az fly betegségről a haj lementszésével és a fülnek szabadabbá tételével minden különösebb gyógykezelés nélkül teljes gyógyulást sikerül elérni. — Nagypapa. Sok tekintetben igaz van, amikor a rendszerint túlzott és sokszor erőszakolt fonetikus írásmódot megrója. Nem tartozik ezek közé az apacs szó, amely már a magyar nyelvben meggyökeresedett és elfogadott kifejezése annak, amit a francia apachenak nevez. Nem rossz olvasás és leírás ez tehát, hanem magyar szava a francia szónak. — A handli szó helyett valóban használhatnák a mozgó kereskedők az ócskás szót. — Előfizetés 7233. Ha meg is szerzi a francia vizumot, ott nem helyezkedhetik el, mert utlevélbe itt beírják, hogy munkát nem vállalhat. Két hónapi ott tartózkodás után tartózkodási engedély iránti kérvényt kell beadnia, amelyben igazolni kell, hogy miből él és hogy a létentartáshoz szükséges összeget külföldről kapja. Ha ezt igazolja, akkor egy, legjobb esetben két évre kap tartózkodási engedélyt. A banális megszólításoktól tartózkodjék, mert ezzel könnyen elronthatja a dolgát, esetleg el sem olvassák levelét. Kedves kisasszony, — ez a megszólítás a helyes. — Gondos házlásszony. A kék szövetrühába esett tejfoltot gyöngye szalmiákszeszoidattal eltávolíthatja. A piros posztóruha olajfoltját csak vegytisztító intézetben távolíttassa el. Ugyanazak vegytisztító intézet tudja csak úgy eltávolítani a perzsaszőnyegből a tintapecséket, hogy a szőnyeg színe és anyaga ne szenvedjen kárt. — Aradi Közlöny-rajongó. I. D. Rockefeller címe: IV. W. 34-th Street Newyork.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az aradi Apollóban.

Szombaton és vasárnap

délelőtt 11 órakor

5.—, 10.— és 15.— lejes helyárrakkal

NAGY MATINE

Szombaton:

Sámson az ürtökösön

Vasárnap:

A végzetes gyémánt kerül bemutatásra.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekérel nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

A napilapokban megjelent rendőri hírre vonatkozólag kijelentem, hogy én Hagyák János ellen semmiféle feljelentést nem tettem és nevezett nem távozott fizetés nélkül vendéglőmből. A valóság az, hogy vendéglőmben egy kabátot elloptak és én ismeretlen tettesek ellen tettem feljelentést és csak tévedésből került Hagyák ur neve gyanúsítottként az újságokba, miután én ő rá épp tanuként hivatkoztam, mint aki ismeri az általam gyanúsított embereket.

Arad, 1926. évi december hó 31-én.

137

Várad Voda György.

Megnyílt!

Megnyílt!

„Harisnya és cipőkearuhoz“

Óriási harisnya- és cipőkearuár!

Meglepő olcsó árak!

Arad, Str. Brancovici 3., volt (Lázár Vilmos-u.) 3

Boldog újévet kívánnak
Leipniker & Zsédely

„DACIA“ kávéház és szálloda tulajdonosai.

79

Az aradi Urániában ma, szombattól

Rin-Tin-Tin

a híres farkas kutya új filmje

A KUTYA SZIVE

Az előadások szombaton és vasárnap 3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8, és 9 órakor kezdődnek

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

„Aradi Közlöny“
szerkesztősége és kiadóhivatala

Szücs

divateikk kereskedő Aradon, a Motor-
állomással szemben.

Hegedüs József

vendéglője Str. Cercetasilor (Szt. Pál-ucca).

Messer Illés

cukorkaüzlete Str. Eminescu (Deák F.-u).

„Corso“ Bonbonerie

Arad.

Marencsák Ferenc

férfiszabó Arad, a Dácia-kávéház mellett.

Dein Paula

Arad, Str. Brațianu (Weitzer-u.) 9.

Dingfelder Géza

fűszer- és csemegeüzlete Arad, Str. Consis-
toriului és Strada Marășești (Kossuth- és
Batthyány-ucca) sarok.

Fick József

kelmefestő Arad, Str. Crișan (Karolina-u.) 9.

Strigán reszelőgyár

Arad, Calea Radnei.

Várad János

órás Arad, Bul. Reg. Ferdinand.

Manea Demeter

uridivatkereskedő, Str. Mețianu (Forray-u.)

Vizsnyiczai János

csemegekereskedő, Str. Mețianu (Forray) 14

Bardócz és Müller

cipőáruhaza, Str. Mețianu (Forray-ucca).

I. Nagy

szőcmester, Str. Alexandri (Salac-u. 3.)

Stern József

kereskedő
Boros Béni-tér 58.

Szénási

Reclam-áruház
Karolina uca sarok

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

Rada János

uri- és női cipész 86
Arad, Str. Caragiale (Csiky Gergely-u.) 20

Steiner

terményárúüzlet 87
Arad, Ortutay-palota (Fábián-u. felől)

Sipos Imre

vendéglős 88
Arad, Str. Alexandri (Salac-u.)

Szőcs János

uri és női cipész Arad, Piata Catedralei
(Thököly-tér) Tabakovits-ház. 89

özv. Vadnai Lászlóné

vendéglője 90
Arad, Piata Catedralei (Thököly-tér).

Kádár István

uriszabó 91
Arad, Str. Bucur (Eötvös-u.) 3.

Papp István

hentes 92
Arad, Piata Catedralei (Thököly-tér).

Dogmanov J.

hentes és mészáros 98
Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca)

József Kálmán

lakatos 95
Arad, Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.)

Bozsa János

vendéglős 96
Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca)

Sztojka G.

bádogos 97
Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-ucc.)

Kubicay László

Arad, Str. Ep. D. Radu No. 25.

Komoczi Albert

vendéglős Arad, Calea Aurel Vlaicu 21.
Hotel si Restaurant. 101

Czernóczy Imre

saját készítményű cipőáru raktára 99
Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca)

Boldog újévet kívánnak

t. üzletfeleiknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:

Schork József

a „Porter“-büfé bérője
Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.)

Kévés Lajos

vendéglős
Arad, Str. Fabriciei (Gyár-u.)

Puhonics István

férfiszabó Arad, Str. Marășești No. 1.

Barta József

a Vadászúrt-kávéház tulajdonosa.

Deutsch Lipót

vendéglős Arad, Calea Aurel Vlaicu
Hotel si Restaurant (Transilvania)

Apponyi Testvérek

cipő és divatkereskedők Arad.

Wittmann Antal

fűszerkereskedő 107

Klein szállító

Str. Pirioci (Vörösmarty-ucca) 3 szám. 106

Györffy Árpád

„Mures“ hirdető és adásvételi iroda
tulajdonosa. 12580

König és Lázár

nemzetközi szállítók

Schvarcz Andor

Marilla Étterem tulajdonosa 102

Perényi

vendéglős 103
Arad, Schweidel József-ucca.

Nasitz Ede

vendéglős 105
Arad, Str. Episc. Radu (Magyar-u.) 23.

Haty József

fűszerkereskedő

Boldog újévet kívánnak

Dózsa Márk a Lloydul Román Alt. Biztosító R. T. aradi
vezérigazgatójának vezetője és titkára **Eisele Ferencz.**

Boldog újévet kíván

igen tisztelt üzletfeleiknek

Transporturi Internationale

EGER & COMP. ARAD.

Boldog újévet kívánnakt. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:**Lutwák József**

halkereskedő-cég. 4

Lázár Sebő

kereskedelmi ügynök 3

Buzogány Márton

Fehér-Kereszt étterem tulajdonosa. 2

Zágonyi István

szücs 5

Galló György

kalapos-mester. 6

Lovasberényia volt „Magyar Király“ szállodás és
vendéglős. 7**Goldstein Lajos**

divatcikk kereskedő. 8

Sárosy István

dobozgyáros, Magyar-ucca 5. 9

Deutsch és Tornyai

csemegetizlet Arad, Fischer Eliz-palota.

Kiss András és Fia

uriszabó cég Arad, a városházzal szemben.

Bauer Miklós

bádogosmester Arad, Bul. Reg. Ferd. 15.

Hospodár

kelmefestő Str. Stroeescu (Teleky-u.) 13.

Merkler Pál

bőrkereskedő Arad, Bul. Reg. Ferdinand 87.

Sumandán György

hentesüzlete Arad, a viztorony mellett.

Stiassnykaptafagyár Arad, Strada Doamna Balassa
(Purgly Lajosné-ucca.)**Schön és Messer**rövidáru-nagykereskedése
(Zsidótemplom-épület.)**Weisz Márton**

vizvezetéksszerelő Arad, Ortutay-palota.

Boldog újévet kívánnakt. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:**Csáky János**órásüzlete
Arad, (a luth. templommal szemben.)**Meizel József**divatcipészete és cipőüzlete 17
Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.)**Gartner és Póka**vizvezeték szerelők 18
Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.)**Biró Ferenc**vendéglős 19
Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.)**Klug János**fűszer- és csemege-üzlete 20
Arad, P. Catedralei (Thököly-tér) 8.**Klein Jakab**terménynagykereskedő
Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 5**Avramutiu Illés**borbély- és fodrász Arad, Str. Metianu
(Forray-u.), gör. kel. hitközség bérháza.**Fertig József**hentesüzlete 23
Arad, Str. Metianu (Forray-u.)**Buttinger Teréz**gőzmosódája és vasalóintézete Arad,
Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 7.**Birkenheuer Miklós**fűszer- és csemege-üzlete 25
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)**Coloman Pálinkási Comp.**villanyszerelési vállalat
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)**Etterer Alajos**

aranyműves Str. Horia (Széchenyi-u.) 2.

I. Hell si Comp.

villamossági vállalat Arad, Ortutay-palota.

„Gizi“ kalapszalón

Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 2.

Pollák Józseffűszernagykereskedő 40
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 11.**Pap Miklós**

rőfőstüzlete Arad, Bul. Reg. Ferdinand 88.

Scheibel Vilmosvizvezeték- és csatornázási vállalata Arad,
Strada Eminescu 14. (Deák Ferenc-ucca.)**Boldog újévet kívánnak**t. üzletfeleknek, vendégeiknek,
jóbarátaiknak és ismerőseiknek:**Erneszt**

kozmautóüzlet (a színház háta mögött.)

Baranyi Ferencuriszabó
Arad, Strada Bratianu (Weitzer-u.) 17.**Ákony Vazul**

a „Turul“ cipőüzlet üzletvezetője.

Balogh Julia

nőidivatszalonja Arad, Str. Maria Chendi.

„OHM“elektrotechnikai és mechanikai vállalat
Arad, Piața Stefan Cel Mare 4. (Béla-tér.)**Kellner Béla**szállító 48
Arad, Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) 58**Márkus Miksa**fűszer- és csemegekereskedése 49
Arad, Str. Matei Corvin (Hunyadi-u.) 1.**ifj. Porczán Lajos**

vendéglős 50

Hagyák Jánosbádogos mester 51
Arad, a román templom háta mögött.**Schwarz**műszerész 52
Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.)**Jópásztor vendéglő**

tulajdonosa. 53

Eibenschützhentes- és mészáros-üzlete 54
Arad, Str. Matei Corvin**A „Metropol“ kávéház**

tulajdonosa. 55

Bodrogean Aurelborbély- és fodrász-üzlete 56
Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 2.**Zabb István**

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)

Horváth Józsefvillanyszerelési vállalata Str. Bratianu- és
Josif Vulcan (Weitzer- és Kazinczy-u.) sarok**Hudyné és Brucknerné**varrodája
Arad, Str. Eminescu 42. (Deák F.-ucca.)

Boldog újévet kíván tisztelt vevőinek Juliu PLESZ Gyula

cég. Központi női felöltő és ruha
nagyruháza Arad, Str. Colonel Piriol
(Vörösmarthy-uca) No. 5., a színház
hátsó bejáratával szemben.

Boldog újévet kívánok m. t. vevőimnek, jóbarátaimnak. Csokoládé Király cukorka- és csokoládé gyára. Cégtulajdonos: Szatmari Rezső.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjlat szerint számítjuk. Minden szó hirdetésért ára hétévesnap 4 lej — napi, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűrje, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

SÁPADT, VÉRSZEGÉNY

69 gyöngye gyermekeinknek adjunk hideg évszak beálltával Egger Emulsiót mely a legjobb oskumájolából készül. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

CSELLÓ hangja állandóan rezonál. Sokok boldogságot az új esztendőben. 11

CSÖPPETSEMNEK nagyon boldog új esztendőt kíván szenvedője. 116

MEGISMERKEDNÉK olyan intelligens uriemberrel, akinek domborműnyomáson névjegyre és levélpapírosra van szüksége. Megrendelhető minden papírkereskedésben. 7291

Alkalmazás.

URINÓ ajánlkozik jobb házakhoz jelmez és jobb ruhákat varni. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 13

FUTÓSLÉANY egész napra, s takarító-nő félnapra azonnal fölvetetik. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

FOCSALÁDBÓL való érettségizett fiatal embert keresek, jövőt alapítható név. Ajánlatok „Jövő” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 94

FRÄULEIN sucht Stelle zu 1. Kind geht auch Auswärts. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny Blattes. 126

PIATAL asztalos segéd fehér munkára felvétetik. Arad, Str. General Coanda (Borona-uca) 49. 121

PIATAL segédet keres Munkások és Tisztviselők Szövetkezete Arad. 113

DEUTSCHES Fräulein wird zu meinen zwei Kindern für Nachmittagsbeschäftigung gesucht. König, Arad, Piața Lupului No. 8. 139

Lakás.

BELVÁROS központjában kétszobás irodahelyiséget keresek üresen. Ajánlatot „Ügyvédi iroda” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 7648

HÁROM SZOBÁS parkettás lakás léleppésszel átadó a Lutheránus templom szomszédságában. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 74

Vétel és eladás.

SAJÁT termései tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszerárban. 6876

EBÉDLŐ, háló, uriszoba, leányszoba, szalonberendezések, szőnyegek, könyvszekrény, íróasztal, klubgarnitúra, vitrin, íróasztalgarnitúrák, szőrmék, férfi kabátok, férfi öltönyök, fru öltönyök, asztalneműk, női ruhák, dísztárgyak, képek, szobrok, gyermekköcsök, ágyak, villanylámpák, fal táblák, tükrök, asztalok, székek, szervizek, antik komód filé beritők, takaréktűzhely, korcsolyák, hörszék stb. eladó. Szegény Arad, Consistoriului 12. (Batthyány-u.)

SZŐRMEBUNDÁT keres magas, erős női alakra privát. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7655

FARAGOTT kredenc, teljesen jókarban, jutányosan eladó. Arad, Str. Filipescu 5. földszint. 80

ELADÓ 22 éves 8 HP. magánjáró cséplőgarnitúra fogasrendszerű, 7 lézörös teljes felszereléssel. Ugyanott egy cimbalom. Gáj, Str. Biserici 24. 127

UJÉVRE bizományba keresek gyermekjátékokat, dísztárgyakat, bőrindókat, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butordarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány uca) I. em. jobb. 1000

ELADÓ egy új ebédlő, gyorok állomás. 81

CSEPLŐGARNITURA jókarban levő eladó. Cím Lazaresc Todor, Siria. 122

MACULATURA PAPIR 5 f. g. csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Nagy újévi ocasság!

Az összes raktáron levő cikkeket mélyen leszállított olcsó áron árusítjuk.

RIPPNER és BENKŐ

divatruház Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) Kérjük raktárunk megtekintését vételkötelezettség nélkül!

PYRAM parkett-paszta
 PYRAM padló-lakk
 PYRAM olaj-krém
 PYRAM bőrfelújító
 PYRAM kőolaj
 PYRAM olajvász
 PYRAM tintapor

Kizárólagos képviselő: FRIEDMANN Arad, Str. Eminescu 30, Ortutay-palota. Telef. 5-86

Az urak közönség kedvence pezsgő:

PALUGYAY

Grand Vin Demi Sec.
Extra Dry-Gout American
Cremant Imperial.

Ellátás.

Kérjen **Buziási Phönix** természetes ásványvizet. Elsőrendű asztali és borvíz.

Oktatás.

NAPI zongorahasználat ellenében francia órákat adok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 108

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró-és szabásati tanfolyam, az esti órákban is. Arad, Str. Eminescu 6. 6934

Üzletek.

PENZKÖLCSÖNT keresek prima betáblázásra. Ajánlatokat „Hitelképes” jel igére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 7327

Ingatlan.

JÓKARBAN levő kisebb magánház 286 négyzetméter telekkel és tűzfakereskedéssel haláleset miatt minden elfogadható árért eladó esetleg azét nélkül is. Arad, Str. Sava Raicu (volt György-u.) No. 129. 7643

FIGYELEM! Belváros főútvonalán kettős ház üzlethelyiséggel, 5, 4, 3 és 2 szobás lakásokkal, évi százezer lej jövedelemmel 650.000 lejtért eladó. Megbízott: Haász-iroda Arad, Str. Eminescu 12. sz. 16620

Különbéle.

KRAUSZ PAULINA 110.000 kötetes újdonságokkal bővített kölcsönkönyvtára előnyös bérletben. 135

RECORD divatruház

Str. Eminescu (Deák Ferenc u.) 15.

Újévi szenzációs olcsóságai:

- 1 mtr. kelengye vászon Lei 86
- 1 mtr. ágynemű vászon " 44
- 1 mtr. férfiszőnye: 140 cmtr. széles tiszta gyapjú " 245
- 1 mtr. női kabátkelme 150 cmtr. széles " 350
- 1 mtr. női ruhaszövet tiszta gyapjú " 275
- 1 mtr. crep de ohine minden színben " 820
- 1 mtr. selyem marocain mintás " 840
- 1 drb. prima cloth paplan minden színben leher vattával " 750
- 1 drb. damast asztali garnitúra " 195
- 1 mtr. biberette 130 cmtr. széles " 620
- 1 drb. meliért divatharisnya 35.- lejtől

Ujdonság! Harisnyavásár! Ujdonság!

1 pár selyem flor női harisnya biztosított szálltatókkal 95 lej.

Minden cikkben utólráhetetlen árengedmény

HA PESTRE UTÁZIK,

próbálja meg egyszer saját érdekében a MODERN PENSIO-t, V. Erzsébet tér 5. vagy a

CENTRAL PENSIO-t, VII. Rákóczi-ut 18 Sokkal kellemesebb, otthonosabb, mint a szálloda, amellyel háromszori elsőrendű étkezéssel együtt allg kerül többre, mint a szállodában egyedül a szoba. Kívánatra vacsora nélkül is. A „Modern”-ben elegáns 1 és 2 személyes szobák folyóvízzel, a „Central”-ban központi fűtéssel

Belvárosi

fűszerüzletet keresek, bérbe kétszobás lakással. — Cím: Györfly „Mures” irodájában, Arad.

ARAD LEGFÖBB UCCÁJÁBAN

nyitott üzlethelyiség

bármilyen célra kitűnően alkalmas raktárral, pincével, stb. más egyéb melék-helyiségekkel és jogokkal együtt lakás stb. 5 éves bérszerződéssel 35.000 lej évi bér mellett családi okok miatt sür-gősen bérbeadó, esetleg ötvonzóer lej készpénzzel társat keresek, ugyanennyi összeg haszonrészesedéssel biztosítom. Ajánlatokat „Kis szerencsése nagy” jel-igére az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 128

Arad, Strada J. Russu Sirianu (volt Aulich Lajos-ucca) II/a sz.

szép, emeletes ház, elfoglalható 5 szobás, fürdőszobás lakással

eladó.

Bővebbet ugyanott a földszinten.

Áromszobás

fürdőszobás modern lakás a főút vona-lon nem nagy léleppésszel átadó. Megbí-zott Györfly „Mures” irodája Arad, Str. Unirei (Fáhlán-ucca) 18240

VIZUMOKAT | Sándor vizumosztálya szerez **LEGOLCSÓBB**
 C. F. R. bérleteket leggyorsabban | könyvkerekedés | Arad, Bul. Reg. Maria 10. (Megyeház-
 zal szemben.) — Telefon 5—II. sz. | külföldi vasúti menetjegyeket legpontosabban

Ujévi árak
Muzsaj-nál Arad

színházzal szemben.
 Gyapju öltöny téli Lei 1750
 Double raglan v. ulster téli Lei 2350
 Téli kabát szőrme sál gallórral Lei 2850
Bőrkabát
 szőrme bélés és gallór Lei 4000
 Mérték szerinti szabóság.
 Nagy posztó raktár.

Boldog újévet kíván
ELSELE! JOZSEF!

hentes, delikateszáru üzlete
ARAD,
 Piata A. Iancu 13. (Szabadság-tér.)
 Fióközlet: Bul. Reg. Ferd. 52. (Boros B.-tér)

Saját termésti tisztán kezelt

ÓBOR

palackozva kapható
 Földes gyógyszerárban

Arany éremmel kitüntetve a
„MERCUR“

vegyészeti gyár készítményei!
Kozák és Sámson
 CLUJ, Strada Regina Maria
 (volt Deák Ferenc-u.) No. 9.
PERLESSGLOSS APRETURA

bőrfényesítő készítményei minden más gyártmányt felülmúlnak fény és minőség tekintetében!
 Minden cipésznek és csizmadianak elsőrangú érdeke, hogy kizárólag a Mercur-féle apreturát és perlessgloss-t használja, amennyiben sz nehagyott bőröknek az eredeti színt és fényt teljesen visszaadja. Kenés közben nem habzik, s így szeplős foltokat nem hagy maga után!
 Minden jobb bőrkerekedésben kapható!

Kiadó lakások!

Színház közelében 3 szobás, fürdőszobás; — belvárosban 8 szobás, fürdőszobás; villamos állomás közelében 3 szobás, parkettás, fürdőszobával, lelépés nélkül; — belvárosban 1 garcon szoba lelépés nélkül; — Thököly-tér közelében magánházban 4 szobás, fürdőszobás lakás kiadó.

HAASZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u. 12. sz.)

No. 977—1926.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 22. Ianuarie 1926. ora 10 d. m. se va ținea licitație publică pentru procurarea unei mașini noi de serie conform cu art. 72—82 ale Legii C. P.

Petriaș, la 23. Dec. 1926.

NOTAR.

Tenyészkanok,

elsőrendű mangollos faj, köztenyésztésre hatóságilag felülvizsgálva és ajánlva. eladók. Holländer Testvérek Cermelu (jud. Arad) gazdaságában. 6111

No. 30.411—1926.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de compactor pe anul 1927. în ziua de 20 Ianuarie oarele 10 a. m. se va ținea o noua licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, camera No. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în oarele oficiale.

Arad. la 28. Decembrie 1926.
 Serviciul economic.

Ha akar
Ön olcsón venni
 izléses elsőrendű modern
butort,

akkor fáradjon el az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájába, a váróházával szemben

december 7-én megnyílt
butorraktárunkba,

ahol a leggyorsabbtól kezdve a legművésziesebb, legmodernebb butorokat a

legolcsóbb árban

szerezheti be, miután ott Ön a butort

közvetlen a termelőktől kapja!

Szíves pártfogást kér:
 Societate Cooperative a Meseriașilor din Arad
 producere de mobilie și tâmplărie.

Aradi Iparosok butor- és asztalosáru termelő szövetkezete
Arad.

Str. Eminescu 41.
 (volt Deák Ferenc-u.)

Fűszerüzlet helyiség

teljes berendezéssel, 2 szobás lakással, magánudvarral

Petroseniban legjobb helyen azonnal kiadó.
 Bővebbet:

HEIM J. cégnél

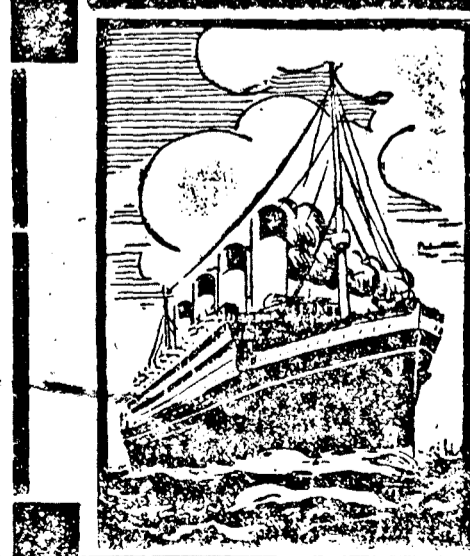
Arad, Piața Avram Iancu 20.
 (Szabadság-tér.) 10397

ILLITS „CARLTON“

(volt „BRISTOL“) **SZALLODA BUDAPEST.** Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

IV., Petőfi-tér 6. sz.
 Elsőrangú Duna-étterem és rolgári étterem
 Sürgőnyeim: „CARLTONOTEL“

2 ségtelen
 hogy az
5 letes hirdetés
6 hatos
 eredményt hoz!

HUGO STINNES HAJÓVONALAK HAMBURG

Hajójáratok: **DELAMERIKABA**
BRAZILIABA
ARGENTINIABA
KELETÁZSIABA

Kitűnő ellátás! Elsőrangú gőzösök!
 Felvilágosításokért forduljon a

VEZÉRKÉPVISELETHEZ:
N. Brück & Co. BUCUREȘTI, Str. Brezoianu 12.
 vagy TIMISOARA, Str. Vasila Alexandri S. (Hunyadi-a)

!! **Künstler-vizumiroda** !!
 Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 28 ::

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző.

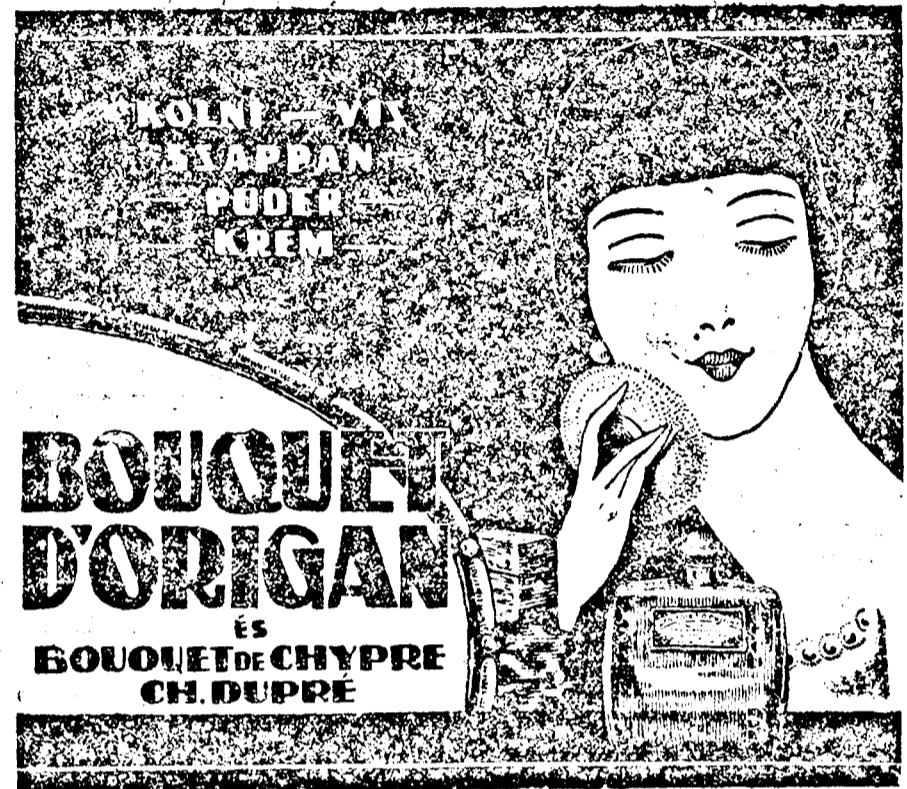
DUNLOP AUTOTECHNICA RENAULD
Autóvásárlók figyelmébe

Renault autók Arad és megye kizárólagos, képviselése. Autó alkatrészek, autógumik, kerékpárok, motor biciklik és összes e szakmába vágó részek lerakata, hol a legolcsóbb napiárak mellett szerezhető be e cikkek. Renault Autókat kedvező fizetési feltételek mellett árusít. **Herzfeld Alfréd Arad, Calea Banatului.**

Figyelem! A nagyérdemű közönség szíves tudomására adjuk, hogy **liszt és terményüzletünkben** mindenkor elsőrendű áruk ugy mint: liszt, korpá, kukorica, bab, lenese, hagyma, mék, rizs stb. a legolcsóbb napi árart a legpontosabb kiszolgálás mellett kis és nagy mennyiségben kaphatók. Szíves pártfogást kér **Steiner és Fia** Arad, Ortutay-palota Strada Unirei (Fabian G. uccai oldalon)

Nagy boltihelyiség
 Arad főterén
 Minorita templommal szemben
 1927 május 1-re **kiadó!**
 Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Cauciuc-Technica
 Gummiáru nagykereskedés
 Arad, Str. Consistoriului II. sz.
 Raktáron tart mindennemű műszaki gummiárut különösen: bélyegzőlemezt, plasticot (javítólemezt), talplemezt, per-motező-, szikviz- és egészségügyi cik-keket, tömítő-anyagokat, il-lemozeket, víz-, bor- és olajátómlókat, kerékpár-gummi-alkatrészeket, gyermekkoosí-kerékgummit stb. Kérjen ajánlatot!

Szöllőoltvány
 és mindenfajta direkttermő duggyöke-res 1 és 2 éves, továbbá Riparia 1 és 2 éves gyökeres szőlővessző, ugyan-ozon fajokból sima vessző a legol-csóbb árban beszerezhető:
J. SZÜCS szőlőtelepén
 Diosig in Bihor. No. 27.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

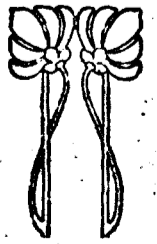
Új butorhitel!
 részletfizetésre.
 Ebédő, háló, fa- és vasbutorok, di-ványok, matracok, ágybetétek, Eden pamlagok, zongora, varrógep, írógép stb.
CAROL GARAI
 MAGAZIN DE MOBILÉ.
 Arad, Piața Avram Iancu 10.

◆◆◆◆◆ Viccben ◆◆◆◆◆
 „A ROKA” vezet.
 ◆◆◆◆◆

Adriai Biztosító Társulat Triestben

FONDAT: 1838.
Alapított: 1838.

Vezérügynökség:
ARAD.

Köszvény, rheumát és vesebajokat, az öregkor félelmetes érelmeszesedését a beteges álmatlanságot, legbiztosabban a kellemes ízű Páter-féle teák gyógyítják:

Dr. Páter-féle

Köszvény- és rheuma tea
Vese- és hólyagbajok elleni tea
Arterioszklerózis elleni tea
Idgesség elleni tea

A dr. Páter-féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók. Postai szétküldés utánvétel mellett a „Csillag” gyógyszerár (Brassó, Hosszu-ucca 14.) központi raktára által. Kérje levelezőlapra a dr. Páter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató füzet díjtalan beküldését az Amphora részvényársaságtól, Brassó.

FARKAS óra-ékszer-és vésnök-üzlete

Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 2.

Olcso árak. Nagy ujévi ajándékok. Arany és ezüst ékszerek, pontosan járó zseb- és faliórák nagy választékban. Elvállal mindennemű arany- és ezüstműves valamint vésnöki munkákat, precíz órajavításokat. Pontos kiszolgálás. Kedvezményes részletfizetés.

Varrógépek, kerékpárok szakszereű javítását és zománcozását, valamint hegesztést vállalok.

Mindenféle alkatrészek raktáron.

BURNÓCZ KORNÉL műszerész, Strada Baritiu (Rákóczy-u.) 21. sz.

Egy szép nagy üzlethelyiség Calea Banatul (Asztalos S-ucca) 4. sz. alatt 1927. évi május hó 1-ere kiadó. ^{Értékesítési lehet} Lutwáknénál.

Cementtetőcserépgépek,

továbbá gépek, üreges betontömbök, beton- és saiktéglák, cementlapok, stb. előállítására. Formák: csövek, kutgyűrűk, lépcsők, stb. készítésére. Betonkeverőgépek. Prima cementfestékek. Complett asbestcementpalag-yári berendezések (ETERNIT) stb. azonnal szállít raktárról:

„MODERNA”

Építőipari-gépek és Radiator R.-T. Brasov, Kis-ucca 12. :-: Telefon 5-78. sz. 2778

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktáron at. Prospektusok és költségvetések díjmentesen.

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészítő vállalatomban száraz anyagból készült

butoraimat

a legolcsóbb árak mellett árusítom

u. m. háló, ebédlő és mindennemű egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt üzletemet felkeresni és a céget elnémetesíteni.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatulul (Asztalos S.-u.)

Figyelem!

Rádió

6s félár kész készülékek (kitek) legolcsóbb beszerzési forrása:

Dános Testvérek

elektrotechnikai és fémáru-gyár r.-t. Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Kérje árjegyzékünket ezen lap kiadóhivatalától 10 lej portó megterítésére ellenében. 7663

Reich Testvérek, Reich B. Károly Fiai

Kender és kötélgyárosok **ARAD**, Bulev. Regina Maria 15.

Alapított: 1874. Tel. 649. Táviratcim: Reich kötélgyár

Tilott és

gerebenezett kenderek.

Gazdasági kötélárúk. Géphajtó kötelek.

Malomhevederek. Zsákok, zsinegek. Vizmentes ponyvák. Takaró pokrócok. Szövő fonalak. Halász-hálók. Kendertömlők. Pamut fölvetőszál.

Matracgradlik, rollógradlik.

Afrik. Lószőr.

Gyári árak!

Gyári árak!

URODONAL

A szélhűdés, mint akár a reuma, az ízületi gyulladások következtében áll be.

A szélhűdés a formás test ellensége, utálatossá teszi az embert, akinek a vért is megmérgezi.

Hogy elkerüljük a nagy csapást, fejelemelni kell önmagunkat, tilos vörös bort és pezsgőt inni, óvakodni kell a meghűléstől, elő kell segíteni az emésztést hogy ez által a szervezetben felgyülemlett ártalmas savakat leoszikkasszuk. Az „URODONAL” a leghatásosabb szer a gyógyulás előérése, amenyiben 37-szer erősebb hatású mint a Hithum a mellett, hogy teljesen ártalmatlan.

Lancereaux professzor, a párisi orvosi egyetem volt rektora kizárólag „URODONAL”-t rendel a szélhűdés ellen.

**Reuma
Köves képződések
Vérelmeszesedés**

Chatelain laboratóriumok 2 bis. Rue de Valenciennes, Paris.

megvéd a szélhűdés ellen.

A szélhűdés következtében beállt válság idején használt URODONAL egyáltalán nem okozott fájdalmat, mint más salicil-összetételű gyógyszer, nem veszélyes mint a colchicume colchidinné. A fájdalmat enyhíti, sőt a leggyakoribb esetben megrövidíti a krízis idejét.

Dr. F. Morel

nyugalmazott órnagy-orvos, volt tengerészeti és gyarmati kórházak orvosa.

Az URODONAL kitisztítja a vesét, a májat és az ízületeket. Elősegíti a vérkeringést.

Kapható kizárólag gyógyszerárakban és drogériákban. 1926

Romániai vezérképvislet: Drogeria „Standard” 2. Str. Zorilor, Bucuresti.

Legmodernebb AUTO-BOXOK

a legjutányosabb áron bérbeadók Str. Vasile Stroeescu (Teleky-utca) 16-18

Mizera József
építészeti irodában.

Ugyanott tervezések, új építkezések, valamint átalakítások, tatarozások, szóval az építkezésbe vágó munkálatok a legjutányosabb áron elvállaltatnak.

Ha fáj a lába

és kényelmes cipőt akar, keresse fel

Rada János

cipész üzletét, ki bármilyen érzékeny lábakra készít cipőt. Str. Caragiale (Csiky G.-u.) 20. sz. alatt.

RADIO

alkatrészek és készülékek legolcsóbban beszerezhetők

ELECTRON

vilamossági vállalatnál Arad, Str. Meianu 1. sz. Forrai-utca

Balog Julia

nőruha szalonja a legolcsóbban és legizlésebben elégíti ki a hölgyközönség igényeit. Arad, Str. Marie Ohendi 13. (Kölcsey-utca.)

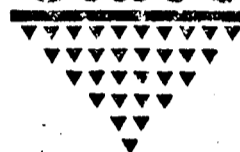
Hacker & Sternberg

Sálva-, tőrőly- és szepőfőző, Bor, sör, pálinka és mindenemű aszeszes italok nagykereskedése Rum-, Cognac- és Likörgyár.

Borplacók: **MINIS-GEOROC**

Eladó

1 kenyeres kocsis, 1 nagy kapu épület fa, 1 szandlauder jókarban és üzleti tele ajtó, 8-4 mm. hosszú. Érdeklődni:

Kellner szállító

Arad, Boros Béni-tér 58.

„TRIUMPH”

DOBOZGYÁR ARAD,
Str. Cantacuzino (Már-u.) 33.

Elvállal mindennemű nyers és berített dobozok készítését.

Elsőrendű anyag és munka! Prompt szállítással Versenyképes árak! Tegyen próbarendelést!

LEOPOLD **WEISZ** LIPOT
FOTÓSZALONJA
ARAD,

BUL. REGINA MARIA 22.
„Dácia” kávéházzal szemben.

GYERMEK-, PORTRAIT- és INTERIEUR-FELVÉTELEK. (MINDENKINEK SAJÁT OTTHONÁBAN IS.) A LEGSZEBB KIVITELBEN ESZKÖZÖLTETNEK. MŰVÉSZI NAGYÍTÁSOK.